

Egy hét a világgazdaságban

Acélsővita

Manapság egyre kevésbé lehet világgazdasági eseményeket bárkinek kívülről, kibicként szemlélennie csak azért, mivel a történéseknek nem közvetlen résztvevője. A nemzetközi gazdasági életben megfigyelhető folyamatok ugyanis kölcsönösen hatnak egymásra. Egy kis „helyi” hír arról, hogy egy adott országban fejlesztési kívánják a vegyipart, a vállalatok egy csoportjának új piacot, másoknak meglevő értékesítési lehetőségeik megszüntetését jelentheti. Egy adott nyersanyag áráról folytatott távoli vita hozzáknak is elérhet: a világgazdasági árakat követő árképzés miatt meglehetősen kézzelfogható formában. Minden eseményt tehát azonnal értékelnünk kell: mit jelent ez nekünk, hogyan befolyásolja majd mozgási lehetőségeinket.

Különösen állnak a fentiek a világgazdaságban meghatározó szerepet játszó országok és országcsoportok közötti kereskedelempolitikai vitákra. A hírügynökségi jelentések szerint ugyan „EGK-USA” viszállyról van szó, a tapasztalatok szerint azonban ilyenkor a gondok aligha szokták a kisebb súlyú „harmadik” országokat elkerülni. De lássuk sorjában az eseményeket.

Az amerikai acélpárt a nyolcvanas évek elején egyértelműen válságáztatnak tekintették. A külföldi szállítók folyamatosan csökkentették piaci részesedését, az erős dollár előnyét kihasználva fokozták eladásait. 1982-ben ezért Washington már kezdeményezte, hogy a Közös Piac kétoldalú megállapodást kössön acélermékek USA-ba irányuló kivitelének „önkéntes” korlátozásáról. A megbeszélések eredményeként Brüsszel azt vállalta, hogy termékei piaci részesedése meghatározott százalékot nem fog meghaladni. Sok megfigyelő már akkor rámutatott, hogy az egyezmény nem a legprecízebben szövegezett. Bizonyos termékek — például a most problémát jelentő acélső — kimaradtak belőle, másoknál a technikai specifikáció nem volt egyértelmű. Tény az is, hogy nem minden terméknel tartották be.

Az amerikai acélpárt mindenestre úgy érezte, hogy kormányja nem védi meg. A választási hadjárat során az acélpárti lobby erőteljes követelése volt importkvóták életbe léptetése. Ennek ugyan a kormány ellenállt, azonban a nyomásra valamint mégis lépnie kellett. Az új külkereskedelmi törvény megfelelő bekezdése így kontingenseket ugyan nem ígér meg az iparnak, azt azonban kilátásba helyezi, hogy a szállítókkal Washington további „önkéntes” korlátozásokban fog meg egyezni. Az acélpárt nyilvánvalóan konkrét intézkedéseket sürgetett, hisz felmérésük szerint termelésük 1988 óta most a legkisebb. A nem EGK-szállítók részesedése az USA-acélpiacon 1984 első nyolc hónapjában elérte a 12,5 százalékot, az EGK-exportőrök pedig az amerikai acélsőigények mintegy 15 százalékát fedezték.

Az érdekeiben sértett ipar a „visszacsapás” többfajta módját fontolgatja. Egyrészt nyomást gyakorol a kormányra annak érdekében, hogy a Közös Piachoz nem tartozó exportőrökkel is kössön önkorlátozási megállapodást — a nyitó ajánlat ennek keretében

ben Brazíliának a tavaly eladott mennyiség mintegy harmada. Másrészt — mint az US Steel elnöke nyilatkozta — dömpingelést készítenek elő 10 ország szállítói ellen. A Közös Piacról származó acélsővek importját a kormányzat november 29-én egyszerűen leállította. A beérkező szállítmányok így vámraktárba kerülnek, belföldiesítésükre csak újévtől kerülhet sor. Az amerikai vámszervek sikerrel alkalmazzák erre az esetre a Közös Piac által feltalált úgynevezett poitiers-i módszert is. Ennek lényege, hogy teljesen törvényes eszközökkel kell a behozatalt olyan bonyolulttá tenni, és a szállítót és importőrt úgy összezavarni, hogy elmenjen hosszú időre kedvük az USA-piacról. Az eljárás nevét egy francia példa után nyerte, melynek során a vámszervek Japánból származó videokészülékek elvételét az egész országban csak egy helyen, a történelmi nevezetességű, de a határoktól néhány száz kilométerre található Poitiers-ben engedélyezték. Az amerikai vámszervek most alapos származási bizonyítványt kérnek és ragaszkodnak ahhoz is, hogy a csövek falába angol nyelven be legyen maratva a gyártó neve.

Az intézkedés közzétételével egyidejűleg az érintett felek között a konzultációk is megkezdődtek. Az amerikai fél az első meetingben azt kérte, hogy 1985-től kezdődően öt éven keresztül a közös piaci csőszállítások részaránya az amerikai piacon a 7,5 százalékot ne haladja meg. Bár ez a jelenlegi mennyiség mintegy felét jelentette volna, Brüsszel mégis készségét fejezte ki elfogadására. A jelentések szerint közvetlenül a megállapodás megkötése előtt Washington visszavonta korábbi javaslatát. Az új elképzelés szerint az engedélyezett piaci részesedés csak 5,9 százalék, annyit, mint amennyit az 1982-es egyezmény „informálisan” engedélyezett volna. („Formálisan a dokumentum az acélsőszállítókra nem terjed ki.”) Ezek után persze, a brüsszeli álláspont is megkeményedett. Közzétették, hogy a Közös Piac semmisnek tekintí az 1982-es megállapodást. Washington ugyanis ebből „vezeti le” az 5,9 százalékot. Ha nincs egyezmény, nincs semmi, amiből az acélsőre bármilyen „informálisan” következnék.

Más EGK-képviselők a visszavágáson gondolkodnak és az amerikaiak számára érzékeny termékek importjának korlátozását fontolgatják. Brüsszelben nagy reményeket fűznek ahhoz is, hogy az acélimportőrök a rendelkezést bírósági úton kívánják megtámadni. (Az ügy furcsa módon nem reménytelen. A kormány döntése kétségtelenül csökkenti a piaci versenyt és így több jogszabályba ütközhet — ha a bíróság úgy találja. Amikor a japán autópárral kötötték meg az önkorlátozási megállapodást, akkor meg egyeztek abban, hogy senki sem fordulhat bírósághoz. Fél volt ugyanis, hogy az egyezményt még törvénytellennek minősítik.)

Szóba került panasz benyújtása a GATT-hoz. Egy azonban biztos. Az amerikai piacra acélermékeket eladni a jövőben nehezebb lesz, mint eddig. Mindenkinek.

G. Gy.—Sz. P.

Brit napok Budapesten

Tudósítónktól.

Harmadik alkalommal kerül sor Budapesten a brit napok rendezvénysorozatára, a két ország kereskedelmi kamarájának gesztorálásával. Mint a brit nagykövetség kereskedelmi titkártól a tegnapi délelőtti sajtótájékoztatón hallhattuk, az utóbbi két évben jelentősen megugrott a két ország közötti árucseré-forgalom. Az idén eddig 82,5 millió fontot tesz ki a hozzánk érkező angol áruk értéke — ez a tavalyi év hasonló időszakához képest hétszázalékos növekedést jelent — a magyar exportnak pedig, amely-

nek értéke napjainkig 59 millió forintnyi, 39 százalékos a bővülése 1983-hoz viszonyítva.

Nem volt tehát haszontalan az előző két hasonló rendezvény. Az idei, december 3—8-ig tartó eseményen olyan világcégek vesznek részt, mint a Cadbury, a Schweppes, a James Burrough, a Shell, a John Walker, a Matchbox. A cégek képviselői találkoznak magyar partnereikkel, valamint — az Intercontinental és a Fórum Szállodákban — mutatják be kínálatukat. A brit napok tegnapi délelőtti megnyitóján részt vett Mr. B. W. Enwin nagykövet is.

A gazdaságirányítási rendszer továbbfejlesztése (9.)

Másként kereskedni

Interjú Andriko Miklós belkereskedelmi államtitkárral

Az új gazdaságirányítási rendszer egésze a piaci mechanizmusok élénkítését célozza, nagy szerep juthat tehát a kereskedelemnek. Ma már nemcsak közel kell kerülni a vevők igényeihez, hanem az iparral közösen irányítani, befolyásolni is kell azt. A reform és a kereskedelem kapcsolatrendszeréről beszélgettünk Andriko Miklós belkereskedelmi államtitkárral.

— A kereskedelmi tevékenység korszerűsítése, a gazdasági verseny élénkítésének folyamata — bár az előrehaladás nem minden területen egyforma — korábban már megkezdődött. Hogyan foglalná össze az eddigi eredményeket?

— A korszerűsítést már a tervidőszak elején megkezdjük. Növeltük a boltok, áruházak, vendéglők, szállodák önállóságát és érdekeltységét, rövidítettük az áru útját, lebontottunk adminisztratív korlátokat és korszerűsítettük a vállalati szervezetrendszerét. Az volt a célunk, hogy az újrateljesítési folyamat minden résztvevője egyre szélesebb körben kereskedjen.

— A legtöbb kritika a nagykereskedelmi tevékenység monopóliumát érintette.

— Jogos is volt ez az észrevétel, ezért megszüntettük a tevékenységi körök merev elhatárolását. 1981-ben például a mintegy 50, eredetileg is nagykereskedelmi és 18 demigrossz, azaz kiskereskedelmi és viszonteladói munkát egyaránt végző vállalaton kívül csak 14 gazdálkodó szervezetnek volt joga nagykereskedni, ma már viszont több mint 250-nek.

Szerződésbontások

— Sokan túl merevnek tartották a kereskedelmi szervezetrendszerét...

— Valóban, bár ahol lehet már ezen enyhítettünk — gondolok itt a két bűtorkereskedelmi vállalat létrehozására és egy másik irányból, üzleti szintről induló változásra, az új üzemeltetési formák bevezetésére.

— ...amelyek már nem is olyan újak.

— ...a szerződéses forma valóban nem, de a jövedelemérdekeltégi formát tavaly vezetjük be. Annak idején az volt az elvünk, az önállóságot első lépésként ott kell növelnünk, ahol annak eredményét a vendégek a vásárlók a leggyorsabban és a legközvetlenebbül érzékelik.

— Úgy tudom, a vendéglátás forgalmának hatvan százalékát már ilyen üzletek adják.

— Igen, ebben a szakmában a legnagyobb az előrehaladás. Tapasztalataink összességében kedvezőek, ám sok esetben találkozunk a fogyasztói érdeket sértő magatartással, a kívánatosnál magabiztosabb, a szerződésbontással.

— Most következnek a vállalati központok.

— Valóban, mindinkább a vállalkozó jellegű, hosszabb távú stratégiát meghatározó feladatkör kell, hogy előtérbe kerüljön. A központ szervezetét belül funkciók szerint szervezett — érdekeltégi alapon működő —

szolgáltató csoportoknak kell kialakulni, ellátni az áruforgalmi, elszámoltatási teendőket. Jelenleg húsz vállalatnál folytatunk ilyen kísérleteket, amelyek kedvező tapasztalatát bizonytalanul ajánlhatjuk majd a kereskedők szélesebb körének.

Ez a folyamat vezethet egy kisebb létszámú, rugalmasabb piaci munkát folytató vállalati központ kialakításához. Végső soron a vállalati szervezetrendszer új formáját eredményezheti. Mindez természetesen nem jelenti azt, hogy az ágazati irányításnak ne lennének közvetlen feladatai egyes szakmák korszerűbb felépítését illetően.

Idegen forrásokkal is

— Hol tartanak az új vállalati irányítási formák bevezetésében?

— Javaslatunk szerint a fogyasztás-cikk-kereskedelemben 1986 végéig vállalati tanáccsal, illetve választott vezetéssel működő vállalatok fognak működni. Tevékenységének sajátossága miatt kivételt képez majd a Merkur és a Gyermekélelmiszeri Vállalat, ahol nem akarunk változtatni az irányítási formán. Azt, hogy mely vállalatot milyen formába sorolunk be, alapvetően a létszám nagysága döntötte el. Az 500 fő alatti vállalatokat a választott vezetésű, az e felettiakat vállalati tanácsi formába. A létszámhatárt azonban nem tekintettük merev előírásnak. Az állásút úgy ütemeztük, hogy 1985. december 31-ig vállalatunk több, mint egyharmada lehetőség szerint már új formában működjen és 1986. közepéig — néhány kivételtől eltekintve — a fogyasztás-cikk-kereskedelem valamennyi vállalata átváltsz.

— A jövő évtől érvényesülő új szabályozórendszer, amely az előmunkával való takarékoságra ösztönöz, miképpen hat a kereskedelemre?

— A gazdasági szabályozás továbbfejlesztése során az irányítás arra törekedett, hogy a kereskedelmi vállalatok számára olyan feltételeket alakítsunk ki, amelyek kellő érdekeltiséget, egyben gazdasági kényszert teremtenek a vállalkozó típusú vállalati magatartás kialakításához.

— A szabályozás 1985-től érvényes rendszere hatékonyabb munka esetén — és ezt külön is hangsúlyozom — a kereskedelem valamennyi ágazatában biztosítja a vállalatok és szövetkezetek működőképességét. Ahhoz, hogy ezt elérjük, a normatívitás szélesebb körű érvényesítésén kívül figyelembe kellett venni bizonyos sajátosságokat is. Az élelmiszer-kiskereskedelem és a vendéglátás például lényegesen munkaigényesebb a kereskedelem más alágazatainál. A bérarányosan növekvő jövedelemelvonást az e tevékeny-

seget folytató gazdálkodó szervezetek csak fokozatosan képesek elviselni. Az adók egy részének mértéke a normatívnál alacsonyabb.

— A kereskedelmi vállalatok a jövőben nagyobb önállósággal használhatják föl saját anyagi eszközeiket, forrásait a fogyasztói igényeknek jobban megfelelő termelés és import ösztönzésére. A fizetési feltételek az adás-vételi szerződés tartalmi elemeit képezhetik majd, s lehetővé válik, hogy idegen forrásokat is — kötvény és más formában — bevonjanak céljaik megvalósításába. A kereskedelmi hitelekkel, az áru-kölcsönökkel mindenképpen bővíti a cégek mozgástere.

— Az idén nőtt az ágazati nyeresége, de nagyobbak a vállalatok közötti különbségek is. Várható-e tendencia erősödése?

— A fogyasztás-cikk-kereskedelemben nyeresége az idén előreláthatólag a tervezettnél nagyobb mértékben, 8—9 százalékkal növekedhet. A többlet nyereség elsősorban a tervben számoltnál nagyobb forgalom és a takarékosabb költséggazdálkodás következménye. Nem szabad, hogy ez a színvonal rovására menjen. A kereskedelmi vállalatok árpolitikája az idén is megfelelt a központi céloknak.

Több információt!

— Mi lesz a veszteséges vállalatokkal?

— A kereskedelemben nincsenek veszteséges vállalatok, és 1984-ben is legfeljebb három-négy gazdálkodó szervezet válik — elsősorban az állammal szemben korábban vállalt kötelezettség miatt — alaphiányossá. Ezeknél a vállalatoknál közösen keressük azokat a megoldási lehetőségeket, amelyekkel az alaphiány megszüntethető. A jövő évtől érvényes szigorúbb követelmények mellett valószínű, hogy a vállalatok nyereségében az ideinél még nagyobb különbségek lesznek, attól függően, hogy a hatékonyság javításában miként tudnak előbbre lépni.

— A gazdaságirányítási rendszer változásával hogyan módosul a minisztérium irányított tevékenysége?

— Az új vállalatvezetési formák bevezetésével fokozatosan megszűnik a tulajdonosi jogok gyakorlása. Ugyanakkor ki kell alakítani a minisztérium által alapított vállalatok esetében a törvényességi felügyeletet. A fogyasztás-cikk-kis- és nagykereskedelemben a piacfelügyeletet a minisztérium látja el. Az ezzel kapcsolatos feladatokat most pontosítjuk, azt azonban már látjuk, hogy a forgalmi zavarok megelőzése és elhárítása érdekében több információval kell rendelkezniük. Arra számítunk, hogy a fogyasztói piacon szükségessé váló beavatkozások száma mérséklődni fog. Mindezek a változásoknak lényegében egyetlen célt kell szolgálniuk, a lakosság ellátásának javítását.

ELEK LENKE

Beck Tamás nyilatkozata

A vezetők érdekvédelme

A Magyar Kereskedelmi Kamara fontos feladata a vállalati érdekek képviselete, az irányítás és a vállalatvezetés érdekeinek egyeztetése. A szabályozó változásának előkészítése, az új rendelkezések megismertetése a Kamara jelentős próbatétele. A munkáról Beck Tamás, a Magyar Kereskedelmi Kamara elnöke elmondta:

— 1981 óta mind intenzívebben veszünk részt a szabályozórendszer korszerűsítésének előkészítésében. Olyan feltételrendszer kialakítását támogattuk, amelyben a gazdálkodó szervezetek tevékenységükről önállóan

dönthetnek, s ezért a felelősséget is vállalják. A tervezés továbbfejlesztésében azt tartottuk fontosnak: a vállalati terv ne a minisztériumi beszámoltatás, számonkérés dokumentuma, hanem a vállalati gazdálkodás eszköze legyen.

Éppen ezért szorgalmazzuk, hogy a vállalatok besorolása, az irányítási forma megválasztása ne kijelölés alapján történjen, hanem a döntés a felügyeleti szerv mellett az illetékes szakmai szervezet, a Kamara és a vállalat vezetőinek bevonásával szülessék meg.

— A Magyar Kereskedelmi Kamara — a Minisztérium májusi határozata értelmében — javaslatokat dolgozott ki a vállalati vezetők kamarai érdekképviseletének fejlesztésére. Intézményünk elsősorban a vállalati érdekeket hivatott képviselni, ám az új vállalatvezetési formák bevezetésével szükségesnek látszik, hogy ezt a munkát speciális érdekképviselet formájában kiterjesszük a vállalati vezetők státuszát érintő, rájuk vonatkozó munkajogi szabályozás, a bérük és a jövedelmük kialakítására vonatkozó hatósági rendelkezések meghozatalánál. (MTI)

Aczél György és Marjai József fogadta Henry Grunwaldot

November 29. és december 2. között magánlátogatáson hazánkban tartózkodott Henry Grunwald, az amerikai Time magazin főszerkesztője. Henry Grunwaldot fogadta Aczél György, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, a Központi Bizottság titkára és Marjai József miniszterelnök-helyettes. Az amerikai lap főszerkesztője találkozott a tájékoztatáspolitikai vezető személyiségekkel és a sajtó képviselőivel is. (MTI)

KÖZÉLET-DIPLOMACIA

Peter Jankowitsch Budapestben

A Magyar Külügyi Intézet meghívására december 2-án és 3-án dr. Peter Jankowitsch, az Osztrák Szocialista Párt (SPÖ) külügyi titkára látogatást tett Budapestben, és előadást tartott az SPÖ és Ausztria külpolitikájáról. Az SPÖ külügyi titkárával Havasi Ferenc, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára és Szűrös Máttyás, a Központi Bizottság titkára folytatott megbeszélést. Dr. Peter Jankowitsch látogatást tett az MSZMP KB Társadalomtudományi Intézetében, ahol Huszár István főigazgató tájékoztatta. Az osztrák politikussal találkozott Nagy János külügyminisztériumi államtitkár.

NSZK-tudósküldöttség látogatása

Az MSZMP KB Társadalomtudományi Intézetének meghívására az elmúlt héten Magyarországon tartózkodott a Német Kommunista Párt Marxista Tanulmányok és Kutatások Intézete delegációja, Heinz Jung igazgató vezetésével.

A küldöttség megbeszéléseket folytatott Huszár Istvánnal, a Társadalomtudományi Intézet főigazgatójával.

Heinz Jung előadást tartott a Társadalomtudományi Intézetben az NSZK helyzetéről és a Német Kommunista Párt politikájáról.

A küldöttséget fogadta Tétényi Pál, az MSZMP KB Tudományos, Közoktatási és Kulturális Osztályának vezetője.

Juhár Zoltán látogatása Kuvaitban

November 30. és december 3. között hivatalos látogatást tett Kuvaitban dr. Juhár Zoltán belkereskedelmi miniszter, eleget téve a kuvaiti kormány meghívásának. Partnereivel áttekintették a két ország közötti kapcsolatok helyzetét, illetve fejlesztésének további lehetőségeit, különös tekintettel a gazdasági, pénzügyi és idegenforgalmi együttműködésre. Juhár Zoltánt fogadta Szaad el-Abdullah esz-Szalem esz Szabah sejk, trónörökös miniszterelnök, valamint Mohamed Juszej al-Adaszani, a nemzetgyűlés elnöke. A miniszter tárgyalásokat folytatott Szabah el Ahmed el-Dzsabir esz-Szabah sejk, miniszterelnök-helyettesel, külügyi és tájékoztatási miniszterrel, Abdel-Aziz Husszejn kabinetügyi államminiszterrel, Dzaszem Hálid el-Marzuk kereskedelmi és ipari miniszterrel, Naszer Mohamed al-Ahmed al-Szabah tájékoztatási államtitkárral, dr. Nail A. al-Nakib egészségügyi államtitkárral, valamint a Kuvaiti Olimpiai Bizottság vezetőjével.

Juhár Zoltán hétfőn hazaérkezett.

Pártküldöttség Hollandiában

Kovács László, az MSZMP KB külügyi osztályának helyettes vezetője a holland Munkáspárt meghívására november 29-től december 1-ig megbeszéléseket folytatott Hollandiában. Találkozott Wim Van Velzennel, a párt főtitkárával, Van Traa külügyi titkárral, és Klaas de Vriesszel, a parlamenti csoport titkárával.

Az MSZMP képviselője találkozott John Geelennel, a Holland Kommunista Párt külügyi titkárával is.

Átadták a Traumatológiai Intézetet

A jövő évtized kórháza

(Folytatás az 1. oldalról)

női betegszobába nézünk be. Őt ágy van itt is, mint a legtöbb kórteremben. Ilyen a legnépesebb betegszoba. Minden kórteremhez saját zuhanyzó és WC tartozik, hasonlóan az orvosi szobákhoz is. Az osztályokon jelenleg 152 beteg fekszik. Ügyeletenként 40-60 beteget hoz a mentő az épület oldalához, a speciális felvételi kapuhoz.

A legsúlyosabb eseteink a baleseti sérültek, de nem ők vannak a legtöbben — mondja dr. Szepesti András főorvos, aki végigkalkulál az épületen. — Sokkal több az időskorú, akiket combnyaktöréssel hoz be a mentő. Általában az otthoni balesetek adják a legtöbb tennivalót számunkra. A harmadik csoport az üzemi baleseteseke, ezek között 50-60 százalék a kézserülés.

Most éppen csend van. Szepesti főorvossal nyugodtan átsétálhatunk a fotócellás ajtókon, a kórház felvételes oldalára. Két mentőautó állhat be itt egyszerre az automatikusan nyíló ajtó mögött a temperált, fedett kocsibeállóba.

A sokkalanítás, az életmentés valamennyi eszközzel és feltétellel várja a sérülteket az innen nyíló hatalmas előtér, ahol egyszerre 10-15 beteg ellátására van gép. Ha áramkimaradás lenne, a kórház önálló áramberendezései úgy veszik át a szerepet, hogy a szem nem is veszi észre: a körte kialudt és újra ég. A műtőkben — ha szükséges — 17-20 beteget tudnak egyszerre operálni.

Kelemen Sarolta az ügyeletes műtősnő.

— Ide már csak a minden porcikájában kivizsgált beteg érkezik — mondja, és megmutatja a műtő előtérében azt az asztalt, amelyen egy végtelen szalag mozog lassan körbe. — Erről a szalagról úgy gördül át a műtőasztalra a beteg, hogy nem éri meg a mozgást.

A sebész és a laikus számára is az ultrasteril műtő jelenti a legimpozánsabb élményt. Itt a levegőt közvetített fertőzés veszélyét századrésze csökkenti a beáramló, az úgynevezett levegőmosás.

— Ha mély szövetekben, vagy ízületek környékén dolgozik a sebész, nagyobb a lehetőség gyulladás kialakulására. Ezt azonban ki kell, és ki is lehet védeni. Erre a legjobb módszer a műtőasztal felé boruló négyzet alakú ernyő, amely átfúvásos módszerrel folyamatosan mossa a levegőt.

A telefonközpontot ma Tasner Károlyné kezeli. A 40 bejövő vonalat 400 mellékre kapcsolhatja.

— A gép sorolja a hívásokat. Tehát — akárcsak a mentőknél — itt sem szabad letennie a hívónak a telefont, ha mással beszélgetni szeretne, mert az ismételt hívás esetén hátra sorolódik. Az új telefonszámunk: 337-599.

Teljes kommunikációra teremt lehetőséget a Philips rádiórendszer is. Az intézmény csaknem ezer dolgozója közül valamennyi kulcsembert rendelkezik Philips-„csipogóval”. 120 vevőkészülékkel pedig egy irányba lehet utasítást adni, és akár az egész házat riasztani.

ANGYALFÖLDI FÓRUMOT rendeztek hétfőn a XIII. kerületi pártbizottság épületében. Az immár hagyományosnak tekinthető, évente megtartott fórumon Bornemissza Sándor tanácselnök tájékoztatta a hallgatókat a kerület fejlődéséről, a következő évek tennivalóiról.

HÉTFŐN NYIREGYHÁZÁN, a Bessenyei György Tanárképző Főiskolában megkezdődtek a hagyományos nyírségi földrajzi napok idei programjai.

GAZMERGEZÉS KÖVETKEZÉSEIBEN legkevesebb 375 ember — főleg gyermek és öreg — halt meg hétfőn Bhopálban, a közép-indiai Madhya Prades szövetségi állam fővárosában. Az erősen mérgező metil-izocianid gáz az amerikai székely, Union Carbide névű nemzetközi cég bhopáli rovarirtógyárában egyik föld alatti gázvezetékéből áramlott ki.

A SZÁMÍTÓGÉPEK HASZNÁLATÁRÓL kezdődött hétfőn tanfolyam és konzultáció általános és középiskolai tanárok részvételével az ELTE Tanárképző Főiskolai Karának épületében.

POKOLGEP ROBBANT hétfőn az atheni iraki nagykövetség egyik gépkocsija alatt. A robbanás akkor történt, amikor a pokolgépet görög tűzservezetek hatástalanítani próbálták. Az egyik görög tűzservezet életét vesztette. A nagykövetség többi gépkocsijának átvizsgálásakor további három, távirányítással működő robbanószerszemet fedeztek fel.

MAGYAR-NDK MŰFORDÍTÓI TANÁCSKOZÁS kezdődött a Művelődési Minisztérium és a Magyar Írók Szövetsége rendezésében hétfőn Budapestben, az Írószövetség Bajza utcai székházában.

A Szociológiai Társaság évi közgyűlése

A Magyar Szociológiai Társaság 1984. évi közgyűlését hétfőn tartotta a Magyar Tudományos Akadémia Roosevelt téri székházában. A Kulcsár Kálmánnak, az MSZT elnökének vezetésével megtartott rendezvényen elsőként Böhm Antal, a Társaság titkára tekintette át a Magyar Szociológiai Társaság idei tevékenységét. Kitüntetések átadása után Huszár Tibor, Solymosi Zsuzsa és Tamás Pál a legfrissebb felmérések alapján számolt be az értelemiség helyzetéről, a műszaki értelmiség szerepéről az innovációs tevékenységben. (MTI)

AZ ÚJ NEMZETI SZÍNHÁZ JAVÁRA adott hangversenyt hétfőn a Magyar Állami Hangverszenyenek az Erkel Színházban.

HÉTKÖZBEN

HÉTKÖZBEN rovatunk ezáltal is számít olvasóink kérdéseire, észrevételeire. Ma 10-13 óra között a

222-804

telefonszámon várja munkatársunk a hívásokat.

A SEMMELWEIS ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM Nagyvárad téri épületében hétfőn megnyitották az egészségügyi intézmények újítóinak és feltalálóinak negyedik országos kiállítását. A megnyitót dr. Juszt Lajos egészségügyi miniszterhelyettes átadta a Kiváló Feltaláló kitüntetés arany fokozatát 1, a Kiváló Újító kitüntetés fokozatát 7, ezüst fokozatát 11, bronz fokozatát 13 dolgozónak.

A „KISNYELVEK” OKTATÁSÁNAK egyetemi és közoktatási problémáiról tanácskoztak hétfőn az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanárképző Bizottsága. Az ülésen rámutattak: jobban össze kell hangolni az érdeklődők és a társadalom igényét.

TÖBB EZER RENDŐR TUNNETETT vasárnap a dél-olaszországi Nápolyban a szervezett alvilág ellen. A városban és környékén működő Camorra tagjai — a szicíliai maffiahoz hasonlóan — rettegésben tartják a környék lakóit.

BOLGÁR ELEKTRONIKAI ALKATRÉSZKIÁLLÍTÁS nyílt hétfőn Budapestben az Elektromodul Jászai Mari téri bemutatótermében.

ÖT KIVÁLÓ AMERIKAI MŰVÉSZT tüntettek ki a hét végén a washingtoni Kennedy kulturális központ díjával. A jutalmazottak: Arthur Miller, Giancarlo Menotti, Isaac Stern, Danny Kaye és Lena Horne.

80 MÁZSA PONTYOT ÉS 20 MÁZSA AMURT telepített az utóbbi napokban hazánk leghosszabb mesterséges folyójába, a Keleti-főcsatornába a hajdúszoboszlói Böcskai Halászat Termelőszövetkezet. A pecások külön kérésére 10 mázsa keszeg- és törpeharos-ivadékokat is szabadon engedtek.

A kétezer adagos konyhában Elség Ferencné ételmezésvezető mára rántott csirkét tálal, sőt, a diétás betegek is csirkét kapnak, csak éppen sütvé.

Harmincnégy forint a norma. Ennyiből kell megoldani a speciális diétásokét, a folyadékigényes műtött betegeket, és a csonttöréseket is, akiknél fokozott a kalóriaigény...

Két dologra vagyunk különösen büszkék — folytatja Szepesti főorvos. — Arra, hogy azok, akik megtervezték az épületet, mindvégig a mi szakmai tanácsainkat vették figyelembe. Itt minden azt és úgy szolgálja, hogy a legjobban dolgozhassunk. A másik: nem „zöldmezős” kórházként nyitunk, hagyományok nélkül. Összeszokott, összeforrott team-ek állnak munkába, azok, amelyek a Baross utcai távollét alatt is a Manninger-iskola szerint dolgoztak.

Az Országos Traumatológiai Intézet felvevő területe a főváros és agglomerációja, de ha a sérülés megkívánja az itteni felszerelést, akkor az ország távol eső megyéiből is ideszállítják a beteget. A helikopter leszállópályája ugyan még nem készült el: a kórház felvételes oldalán egy hosszú, földszintes síváraktár-épület — a Gázmvégek tulajdona — foglalja el egyelőre a helyét.

— Mi lesz, ha ezután minden sérültet a hozzátartozója ide akar áthozatni egy másik kórház traumatológiai osztályára?

— Kiválóan képzett traumatológus gárda dolgozik máshol is.

Légrady Eszter

LENGYEL DELEGÁCIÓ érkezett vasárnap négy napos látogatásra Borsod megyébe. A testvérmegyei kapcsolat keretében a katowicei vajdaság négytagú küldöttségét, Jan Rachwalki, a Lengyel Egyesült Munkáspárt katowicei vajdasági titkára vezeti.

RENKIVÜL SÜLYOS ÁLLAPOTBAN szállították kórházba Törökország dublini nagykövétét vasárnap. A diplomátára — aki az első feltételek szerint öngyilkosságot kísérelt meg — dublini otthonának közelében találták rá.

AZ ORSZÁCOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR közli, hogy a Múzeum körút 14-16. szám alatti épületben működő központi könyv-, folyóirat- és hírlapoltvasó termet december 22-én tartanak utoljára nyitva.

HÁMÁN KATÓRA, a magyar kommunista mozgalom kiemelkedő személyiségére emlékeztek hétfőn Szombathelyen, a nevét viselő kollégiumban; az intézmény falán emléktáblát avattak, Lesenyi Márta Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását.

KERTÉSZETI TANFOLYAM indul december 5-én, szerdán 17 órakor az Új Tükör Jókai Klubban (XII. Hollós út 3., megközelíthető a 21-es autóbusszal, vagy fogaskerekűvel.) Beiratkozás a helyszínen.

MEGSZÖKÖTT KILENC FOGOLY a norvég fővárosban vasárnap, miközben Oslo legnagyobb börtönéből egy rendőrszere szállították őket. A foglyokat egy előző éjeli börtönlázadás összefüggésében akarták kihallgatni.

(X) Ertesztjük kedves ügyfeleinket, hogy a Magánlakásépítési Információs és Szolgáltató Leányvállalat (FŐSZOLG, Bp. V., Királyi Pál u. 12.) 1984. december 23-tól 31-ig az ügyfélfogadást szünetelteti. Ügyfeleinket 1985. január 2-án 10 órától fogadjuk.

Galoppverseny-eredmények

1. Woodhouse (10) — Amy (7) — Alkímia (3). 39, 25, 27, 18. Bef.: 1428, 779. Hármás befutó: 16 718.
2. Trilógia (2) — Tetra (9) — Corka (5). 148, 12, 11, 17. Bef.: 98, 372.
3. Acsgorgó (10) — Késmárk (1) — Rétor (2). 54, 22, 19, 14. Bef.: 259, 182. Hármás befutó: 2317.
4. Bitang (3) — Kosmetika (2) — Jacopo (7). 23, 13, 17, 14. Bef.: 62, 42.
5. Valér (8) — Zamatós (11) — Polyhistor (7). 95, 59, 27, 50. Bef.: 794, 1422. Hármás befutó: 20 795.
6. Cserge (8) — Dugó (5) — Mád (3). 85, 19, 20, 18. Bef.: 457, 222.
7. Hütlen (1) — Mazurka (10) — Iséret (9). 45, 19, 17, 19. Bef.: 59, 64. Hármás befutó: 533.
8. Borulató (5) — Mesemondó (9) — Winker (2). 42, 10, 11, 11. Bef.: 75, 33.
9. Tüskelány (8) — Perzsa lady (5) — Spektrum (11). 57, 40, 16, 26. Bef.: 390, 1391. Hármás befutó: 6986.
10. Goszpodár (1) — Bahja (9) — Adózó (11). 22, 14, 46, 14. Bef.: 161, 47.

Kitüntetések

Az Elnöki Tanács Nyíri Lajos határőr alezredesnek több évtizedes eredményes munkája elismerésül a Vörös Csillag Érdemrendet adományozta.

Az Elnöki Tanács Gönczöl Györgynének, a Magyar Rádió nyugdíjas szekcióvezetőjének 75. születésnapja alkalmából — a nemzetközi és a magyar munkásságában kifejtett aktív munkássága, kiemelkedő újságírói, műsorszerkesztői és vezetői tevékenysége elismeréseként — a Szocialista Magyarországi Érdemrendet adományozta.

A kitüntetést hétfőn Lakatos Ernő, az MSZMP KB Agitációs és Propaganda Osztályának vezetője adta át. Jelen volt Hárs István, a Magyar Rádió elnöke.

Emléktábla

Laczkó Gézának

Laczkó Géza születésének 100. évfordulója alkalmából hétfőn emléktáblát helyezett el Budapest Főváros XX. kerületi Tanácsának Végrehajtó Bizottsága az író egykori lakhelyén, a XX. kerület, Szitás utca 14. számú ház falán. Az emléktáblánál a Magyar Írók Szövetsége nevében Molnár Géza író emlékeztet Laczkó Gézára, a Nyugat első nemzedékének jeles elbeszélőjére, a tudós stilisztára. (MTI)

HALÁLOZÁS

KEREKES GYÖRGY, a Szocialista Hazáért Érdemrend kitüntetettje, aki 1934 óta volt a párt tagja, 69 éves korában elhunyt. Végakaratainak megfelelően csendben eltemették, közli az MSZMP II. kerületi bizottsága.

KOSZORÚZÁS

PETRU-GROZA, a kiemelkedő román államférfi és politikus születésének 100. évfordulója alkalmából december 6-án, csütörtökön 11 órakor koszorúzási ünnepséget rendez a Hazafias Népfőnt Országos Tanácsa a Groza Péter rakparton lévő emléktáblánál. (MTI)

A Politikatudományi Társaság számvetése

Hétfőn tartotta meg az idei közgyűlést a Magyar Politikatudományi Társaság az MTA várj kongresszusi termében.

A tanácskozás bevezetőjében Péter János, a társaság elnöke elmondta, hogy a társadalomtudományokkal foglalkozó szakembereket napjainkban a negyven évvel ezelőtti események, azok indítékai, tanulságai érdeklik mindenekelelt, s az, milyen hatással vannak ezek mai viszonyainkra.

Az elnöki megnyitót után a szakosztályvezető Berez János, Hajdu Tibor, Halász József, Kulcsár Kálmán és Nyers Rezső számoltak be. (MTI)

Ma: TV-börze

A Tv-börze ma délutáni adása egyúttal egy sorozat kezdete is. A ma még két olyan adás követi 6-án és 13-án, amelyeknek közös jellemzője, hogy Tatár mutatják be a nézőknek. A három Tv-börzében éppúgy lesz szó a város idegenforgalmáról, mint iparáról, szövetkezetekről és vállalatokról.

Napos idő

Várható időjárás kedd estig: Általában kevés lesz a felhő. Az ország nagy részén napos idő lesz. Legfeljebb ködszítálás fordulhat elő. A keleties szél néhol megélelni. A legmagasabb nappali hőmérséklet az ország nagy részén 2 és 7 fok között, a tartósan ködös helyeken 0 fok közelében alakul.

Ez mind pécsi cipő

Ahol biztatóbbak az üzleti kilátások — Két NSZK-beli céggel kooperálnak

Büszkeségből nem lehet megélni. A jó hírnévből sem. A megélhetéshez pénz kell. S ha ez csökken — akár a recesszió, akár a szaporodó versenytársak miatt —, akkor váltani kell. Ez történt a pécsi kesztyű esetében is. A szép, divatos kézrevaló mellé lassan, de biztosan felsorakozik a lábravaló. A kesztyűsök cipő-felsőrészt fognak készíteni...

Pécson olyan új termék után kutattak, amely távlatokban is nyereséges, s nem annyira konjunkctúra-érzékeny, mint a kesztyű. Mert — mint ahogy beszélgető partnereim mondták — cipőre mindig szükség lesz, a bőr itt csak részlegesen helyettesíthető, míg a kesztyűnél takarékosabb időkben megteszi az olcsóbb kötött is. Hogy akkor miért nem erre térnek át a pécsiék? Nagyon egyszerűen azért, mert sokkal nagyobb különbség van a gyártásban e kettő között, mint a bőrcipőnél és a bőrkésztyűnél. Meg aztán, biztatóbbak az üzleti kilátásai a lábbelinek.

Ezt a Tannimpex szakemberei is megerősítették. A hetvenes években Nyugat-Európában rengeteg kisebb-nagyobb cipőgyár csődbe jutott, amelyek viszont átveszték a válságot, azok meg erősödve, jó üzleti kilátásokkal kezdtek a nyolcvanas éveket. Sok közülük szocialista partnerekkel kezdett kooperálni.

Vagyis, a váltáshoz elérkezett a megfelelő lélektani pillanat. A pécsiéket — ez a gyűjtőnév két gyártót takar: a Pécsi Kesztyűgyártó és a Pécsi Kesztyű- és Bőrdíszmű Szövetkezetet — a kényszer új utak, új termék felé hajtotta. A nyugatiak számára az alacsonyabb munkabérek, s a földrajzi közelség jelentett vonzóerőt. Tűzőcsei-szabászati szabad kapacitásra jelentkezett igény, így a kesztyűgyártóknak erre kellett felkészülniük.

Nem milliókért

Felmerül a kérdés: miért? Új profilhoz nyilván új gépek is kellett, új üzem, betanulás. Normális körülmények között ez milliókba kerülne.

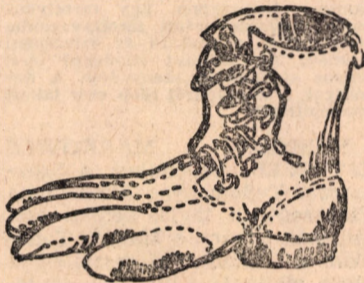
Igen, és abban volt a pláne, hogy az átállást minimális pénzzel, lehetőleg pótlólagos beruházás nélkül oldják meg. Ehhez kellett olyan partner, aki gépeket ad bérbe, betanít, gondoskodik a technológiáról, modelleket hoz, ha szükséges, az anyagot is biztosítja. A Pécsi Kesztyűgyár a nyugatnémet Remonte cégben találta meg ezt a kapcsolatot. A szövetkezet az ugyancsak NSZK-beli Rheinberger cégben. Annyira, hogy ez utóbbi kapcsolatnak már kézzelfogható eredménye is van: emelvényben ünnepélyesen átadták az immár cipőfelsőrésztre át-

alakított csarnokot, s a betanuló termelés hivatalosan is folyik.

— Nem kötöttünk rossz üzletet, e két nyugatnémet cipőgyárral — állította a Tannimpex illetékes osztályvezetője, Zádor István. — Nem új, de jó műszaki állapotú gépeket hozott, amelyek biztonsággal működtethetők. Öt évig bérleti díjat fizet a magyar partner, jelen esetben a pécsi szövetkezet, utána saját tulajdonára lesz. S emellett a termelés teljes felfutása után évi 600—700 ezer nyugatnémet márka bevételt is elkönyvelhet.

Nyitottan indulnak

— Arról nem is beszélve — ez már a külkereskedelmi vállalat kereskedelmi igazgatójának, Balázs Péternek a véleménye —, hogy olyan tudást, gyártási kul-

túrát tanulhatunk el a nyugatnémetektől, amely a termelés más területén is hasznosítható.

Ez mind szép — gondolhatja a kívülálló, de mit szólnak mind ehhez a dolgozók? Vajon ők ugyanígy örülnek, hogy most újat tanulhatnak? A helyszíni „szemle” némileg csökkentette a kérdések jelentőségét. Egyrészt azért, mert a szövetkezeteknél maximum 60 embert érint az új profil, vagyis a többség észre sem vette a változást. Másrészt a 60 dolgozóból se újonc mindenki a cipőszakmában. Tizenketten a helybeli cipőipari szövetkezetből csábultak el. Bodor János termelési osztályvezető és szó hallatán kissé elkomorul. Az ünnepélyes hangulatban, alig pár perccel a szalagátvágás után, nem illik ilyen prózai dolgokról beszélni. Meg aztán — mondja —, ők nem csábítottak senkit.

Wolf Jenőné — miközben a bőrt géppel pillanatok alatt beszegi — arról beszél, hogy 18 éves, egyhelyben töltött munka után döntött úgy, hogy átjön a kesz-

tyűsökhöz, cipősnek. Miért? Mert szereti az újat, meg a munkát... De valahogy nem meggyőző a magyarázat. Ezért az ebédszünetben még külön is odajön.

— Tudja — magyarázkodik — itt egyműszakban dolgozunk, és a pénz legalább ugyanannyi...

Közben egy kis csoport gyűlik körénk, mint kiderül, valamenynyien a cipőipari szövetkezet dolgozói voltak. Mindenről beszéltek, míg végre Haraszi Lászlóné mondja ki a váltás igazi okát:

— Ott nagyon rossz légkör uralkodott, sokszor nem is volt anyag. Nekem 22 évnnyi munka után annyit nem mondtak, hogy köszönöm...

E kis intermezzo a kesztyűs szövetkezet szempontjából csupán annyit jelent, bár nulláról indulnak az új szakmában, de mégsem egészen onnan. Tizenkét remek szakember — ez nagy segítség a munkába most betanulóknak.

Egyébként anyagellátási zavar, hosszabb gépállás itt nem igen lesz. Pontos ütemezésre hetente egyszer kamion hozza a szükséges bőrt, a kellékeket, ugyanakkor a késztermékeket elviszi. Az ütemes, pontos termelés nemcsak a magyaroknak érdekük, a megbízóknak legalább annyira. A jövő évtől számítanak az innen érkező cipőfelsőrészt, beiktatták a termelési programba. Egy nagyobb fennakadás a nyugatnémet céget szintén keményen érintené.

Újabb érdeklődők

Mindezek ismeretében is az lehet a kívülről érzése, meglehetősen bátorág kellett e váltáshoz. Ráadásul, rögtön külföldi megrendelésre dolgoznak. A szövetkezeteknél nem osztották ezt az aggodalmat, de a külkereskedők fejé sem fáj emiatt.

— Az valóban hátrány — mondja Balázs Péter —, hogy még nem készítették a cipőt. Az viszont óriási előny, hogy még nem készítették rossz cipőt. Abszolút tisztán, nyitottan indulnak az új munkában. Ebből az üzemből akár az egyik legkorszerűbb hazai tűzőrészleg is lehet.

Zádor István is egyetért ezzel, hiszen ő a beszélgetés során mindig is hangsúlyozta, be fogják bizonyítani, hogy érdemes időnként a külkereskedőkre hallgatni. Meglesz az eredménye. Egyébként a Rheinberger céggel szinte pillanatok alatt nyelbe ütötték az üzletet. A komolyabb tárgyalások márciusban indultak, novemberben pedig már megérkeztek a gépek, elkezdődött a próbaüzem. A nyugatnémet cég saját normarendszerét veti be Pécsre is. S ez alapján napi 800—1000 pár felsőrészt vár a pécsi szövetkezettől, attól függően, mennyire munkaigényes darabról van szó. A próbák cipőkkel kezdődtek, de Heinz Bös technikus már kikészített egy csizmát is. Az már igazi mélyvíz lesz...

— Nagyon divatos ez a csizma — forgatja, mutatja —, ha lehajjtuk a felsőrészt, farmerhez hordható, ha pedig visszaállítjuk, akkor akár elegáns ruhához. Egyébként most a második hete vagyok itt. Mint hallja, beszéltek egy kicsit magyarul. Enélkül nem tudnék magyarul. De azért bevalom, dolgoztam már magyarokkal, onnan a nyelvismeret. Nem lesz itt baj. Megvan a kézügyesség...

Mindenki optimista, de hát ez nem meglepő. Ha ez a váltás sikerül, akkor mások is bátrabbak lesznek. A Tannimpexnél mindenestre már ott vannak az újabb érdeklődők. A pécsi üzlet híre gyorsan elterjedt. Meg úgy látszik, mások is megrendelés nélkül vannak...

KOCSI ILONA

Egy hét a világgazdaságban

Piacteremtés

A világgazdaság mai helyzetében mindenestre üdítőként hat, ha a hűvösökkel szembe fordítjuk a hirtelen melegebbé váló gazdaságot. De a hirtelen melegebbé váló gazdaság nem olajárkrízisről, tankhajóbombázásról, valutaszpekulációról, nyersanyagpiacok összeomlásáról vagy egy-egy ország pénzügyi csődjéről szól, hanem nagy üzletet ismert. Jó jel ez akkor is, ha nem áru cserél pénzért gazdát — mint ez még ma is általában szokás —, hanem a termékek bizonyos mértékű összekapcsolásáról van szó. Ez a tétel is bele fog ugyanis számítani a világgazdasági statisztikába, a két érintett ország exportjába, az ügyletben részt vevő vállalatok mérlegébe.

Az elmúlt héten a Volkswagen do Brasil jelentette be, hogy több mint 600 millió dolláros üzlet megkötésére készül iraki vállalatokkal. A megállapodás lényege, hogy a brazil cég — mely a wolfsburgi nyugatnémetnek leányvállalata — két év alatt összesen 100 000 darab Passat típusú gépkocsit szállít napi 20—30 000 hordó olajért cserébe. Mindkét félnek megvan az ügyben a nagyjából azonos természetű és hasonló fokú érdekeltsége.

Autoért olaj

A világgazdaságban korábban is volt már példa ilyen nagyszámú áru áruért jellegű üzletre. Néhány héttel korábban a Rolls Royce motorjai találtak gazdára szaúdi kőolaj ellenében. A látványos akciónak túlmenően is úgy tűnik azonban, terjedőben van manapság a barter és egyes számítások szerint már a világgazdaságban 30 százalékát teszi ki. (Pontos számot természetesen nem lehet kapni. Gondot okoz az is, hogy ahány forrás, szinte anynyi definíciója van a kapcsolatos jellegű üzletnek.) E fejlemény bizonyos fokig szükségszerű. Manapság, amikor 50—60 ország is folyamatosan fizetési nehézségekkel küzd a világban, az áruját eladni kívánó vállalatnak — vagy országnak — egyre gyakrabban azt a feladatot is el kell végeznie, hogy az export ellenértékének megteremtésében közreműködik. Vagyis: eladásával részben — ritkábban egészében — azonos értékű terméket maga is vásárol. Nem feltétlenül saját szükségletre, ebben az esetben azonban már az ügylet alapszabály megdrágul, hisz számolni kell a továbbadás költségeivel, a közvetítő jutalékával is. A tény azonban tény marad. Sok esetben az exportörnek kell az export feltételeit megteremtteni. Így fordulhat többek között elő, hogy olyan országok, kik szinte naponta szerepelnek a nemzetközi pénzügyi hírekben átittemezési kérelemmel vagy IMF-tárgyalásokkal, tudnak még importálni és nem is keveset. (Brazília például 1982-ben is 6 milliárd dollárért.) A barter persze nem tekinthető a klaszszikus szabadkereskedelemnek. Nem is az. De — a lemerült akkumulátorú autót ugye valahogy csak el kell indítani...

Kétségtelen, hogy előnyt élvez versenytársaival szemben az az exportör, ki foglalkozik azzal, hogy magának úgymond „piacot

teremtse”. Vigyázat! Ez a hírnévként szereplő Irakra és Brazíliára egyaránt áll. Mindez annál is lényegesebb, mivel a nemzetközi kereskedelemben való versenyzés feltételeit mostanság több fórum kísérli meg szabványosítani. Az exporthitelek feltételeire vonatkozóan ilyen szerv a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet, az OECD.

Versenytételek

Az OECD már korábban sikeresen egyeztetett tagjai nézetét arra vonatkozóan, hogy a kedvezményezett országok fejlettségi fokától függően az általuk nyújtott exporthitelek minimális kamatlába futamidő szerint hány százalék legyen. A szervezet ezen alkalommal nem foglalkozott azokkal a segélyekkel és kedvezményes feltételű hitelekkel, melyeket a kormányok különböző csatornákon keresztül hagyományosan nyújtottak. Illetve: némiképp korlátozta a segélyek alkalmazását a kereskedelemben azzal, hogy a teljes csomagban való részesedését minimálisan 20 százalékban határozta meg. Úgynevezett „vegyes” hitelt tehát — ahol a nyújtott kölcsön egy része pénzügyi feltételekkel, másik része pedig kedvezményesen adatik — csak abban az esetben lehetett biztosítani, ha az állami segély aránya elérte a 20 százalékot. Bármennyire is furcsának tűnik az első pillanatban, ez a szabályozás végső soron korlátozó szándékú volt. Nem tette ugyanis lehetővé azt, hogy a versenytársak közötti küzdelmet a hitelfeltételek terén kis összeg, minimális állami pénz „bedobásával” befolyásolni lehessen. Húsz százalékos részesedés alatt ugyanis nem lehetett egyszerűen „beszállni”.

A gyakorlatban persze ez a szabályozás is azt eredményezte, hogy a jelentősebb állami háttérrel rendelkező vállalatok kerültek a piacra előnybe, hisz gyakrabban voltak képesek vegyes hiteleket ajánlani. Mivel pedig az Egyesült Államokban különösen kevés pénz jutott exporthitelek részbeni finanszírozására, az amerikai vállalatok különösen előnytelen helyzetben érezték magukat. Ezzel függ össze az USA kormányának azon törekvése — erről tárgyaltak az elmúlt héten az OECD keretében —, hogy szigorítsa a vegyes hitelek nyújtásának feltételeit. Logikus módon Washington nem azt követelte, hogy határozzák meg a hitelcsomagban azt a maximális részt, melyet állami forrásból fedezni lehet. Éppen ellenkezőleg. A cél a 20 százalékos arány 50 százalékra való felemeltetése volt. Ilyen módon ugyanis az állami források alkalmazására csak kevesebb számú üzletben nyílik lehetőség, növekszik tehát azon ajánlatok száma, ahol a vállalatok csak normális pénzügyi feltételekre számíthatnak. A nyugat-európai exportörök persze a fenti álláspont vitatására szólították fel kormányait. Nem is sikerült a kérdésben az elmúlt héten Genfben megállapodni.

Gonda György—Szentgáli Péter

Új utak

A Cooptourist terveiből

A Cooptourist ideai eredményeiről és jövő évi terveiről sajtótájékoztatót tartottak kedden az utazási iroda vezetői a Budapest Szállóban. Mint elmondták, a Cooptourist ideai forgalma várhatóan meghaladja a 2 milliárd forintot. Az iroda szolgáltatásait csaknem 600 ezren vették igénybe.

Jövőre tovább bővítik az utazási ajánlatok körét: 35 országba

174 féle utat kínálnak. Az utak 60 százalékának ára nem éri el a 6000 forintot, és mindössze egyötöd drágább 10 ezer forintnál. Nőtt a bolgár utak választéka, így például először ajánlanak a Druzsba üdülőtelepen programot. Változatlanul széles a kínálat a már évek óta népszerű utakból, ilyen például a jaltai üdülés, a bécsi kirándulás, illetve az olasz tengerparti pihenés. (MTI)

A Rheinberger cég 1982-ben ünnepelte fennállásának századik évfordulóját. Vagyis nagy tradícióval rendelkező cipőgyárnak számít. Tavaly egymillió 750 ezer pár lábbelit forgalmazott 98 millió nyugatnémet márka értékben. Termelésének majdnem 40 százalékát külföldi piacokon értékesíti, legnagyobb vevői között szerepel a Szovjetunió csakúgy mint az USA. Mindezek ismeretében érdekes, milyen céllal, milyen reményekkel próbálnak Magyarországon gyártóbázist kiépíteni. Rudolf Seibel, a Rheinberger cég tulajdonosa Pécsen, a szövetkezeti üzem ünnepélyes átadásakor válaszolt kérdéseinkre.

— Miért éppen kesztyűgyártó szövetkezetnél hozták létre a tűzőcsei kapacitást? Nem félnek attól, hogy kissé elnyúlik a betanítás?

— Semmi okunk nincs az aggodalomra. Az első benyomások jók — ennél többet

most nehéz lenne mondani —, a kesztyűs szakma legalább olyan igényes, mint a miénk.

— Volt már kapcsolatuk ezzel a pécsi szövetkezetrel, vagy a Tannimpex hozta össze ezt az üzletet?

— A Tannimpex. De másik pécsi szövetkezetrel, cipőgyártóval már dolgoztunk, s más magyar gyártókról is van tapasztalatunk. Mondhatom, a külkereskedelmi vállalatnál folytatott tárgyalások során nagyon jó benyomásokat szereztünk. Gyorsan, problémamentesen kötöttük meg az üzletet.

— Milyen terveik vannak a jövőre nézve?

— Erről még nem szívesen beszélnek, ahhoz még túlságosan az elején vagyunk. Az biztos, mi szeretnénk bővíteni az üzletet, s az is biztos, hogy a pécsi körzetre próbálunk koncentrálni az együttműködésekben. Aztán majd megítéljük. Fél év múlva biztosan többet tudok mondani.

Két nép költője

Hidas Antal születésének 85. évfordulója alkalmából *Két nép költője* címmel irodalmi estet rendeztek kedden a Szovjet Kultúra és Tudomány Házában.

A Magyar Írók Szövetsége, valamint a Magyar Rádió közös műsorában Botka Ferenc irodalomtörténész, a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatója méltatta a Kossuth-díjas alkotó sokoldalú munkásságát. Hidas Antal műveit Bereh Katalin, Bessenyei Ferenc és Oszter Sándor tolmácsolásában hallhatta a közönség, s archív felvételről megszólalt maga a művész is. (MTI)

Elhunyt Pécsi László

Pécsi László Munkácsy-díjas és állami díjas textilművész 55 éves korában, december 16-án váratlanul elhunyt. Temetéséről később intézkednek — közli a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége, és a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja.

*

Pécsi László 1929. október 5-én született Budapesten. Az Iparművészeti Főiskolát 1954-ben végezte Schubert Ernő tanítványaként. A közönség és a szakma hamarosan felfigyelt alkotásaira, amelyekkel szinte minden nagyobb országos iparművészeti kiállításon részt vett. 1961-ben a Csók Galériában kollektív tárlaton mutatta be szövött lakástextiljait: sajátos szürrealisztikus világot, érzékeny koloritását munkái. Több szálló és középület számára készített szőnyegeket, gobelíneket és függönyöket; munkái többek között a Gellért- és a Royal-szálló, valamint a Fészek Művészklub termet díszítik.

Munkásságát 1964-ben és 1972-ben Munkácsy-díjjal, 1975-ben Állami Díjjal jutalmazták. (MTI)

HALÁLOZÁS

VÉSZITS PÉTER, a Szocialista Hazáért Érdemrend kitüntetettje, aki 1936 óta volt a párt tagja, 74 éves korában elhunyt. Temetése december 22-én, szombaton 13 órakor lesz a Budakalászi köztemetőben — közli az MSZMP Szentendre Városi Bizottsága és az MSZMP Budakalászi Nagyközségi Bizottsága.

Táplálkozási konferencia

A lakosság egészséges táplálkozásának előmozdításáról tanácskoznak a fővárosi egészségnevelő orvosok, dietetikusok, a fővárosi egészségügyi intézmények élmezsejének vezetői az élelmiszeripar, a kereskedelem, a vendéglátóipar képviselőivel kedden a TIT Természettudományi Stúdiójában. A Fővárosi Egészségnevelési Intézet tudományos konferenciáján szakorvosok ismertették a hazai táplálkozás és élelmiszer helyzetét, a gyermekkori táplálkozás problémáit.

Az élelmiszeripari és kereskedelmi vállalatok bemutatják az egészséges táplálkozáshoz ajánlott új élelmiszereket és a korszerű konyhatechnológia eszközeit. (MTI)

Ónos esők

A várható időjárás szerda estig: átmenetileg mindenütt beborul az ég és előbb nyugaton, majd másutt is számítani kell esőre, északon ónos esőre, helyenként hóra. A Dunántúlon az északnyugatra forduló szél megerősödik. A legmagasabb nappali hőmérséklet 0, 5 fok között alakul.

A Duna vízállása tegnap Budapestnél 128 centiméter volt. (MTI)

Karácsony a Parlamentben

Télapó — lézerrel

A legkiválóbb kisdobosok és úttörők az idén is a Parlament vendégei lesznek karácsonykor, — mondta Cizmár Gábor, a Magyar Úttörők Szövetsége budapesti elnökségének elnöke a tegnapi sajtótájékoztatóján. Az úttörőszövetség javaslata szerint a parlamenti fenyőfaünnepet résztvevő gyerekeket a csapattanácsok választják ki az egész évben végzett közösségi munka alapján. Külön meghívót kapnak a gyermekvárosok, a fővárosi nevelőotthonok és a kisegítő iskolák.

A gyerekek karácsonyi ajándéka a lézerrel színesített műsor. A főműsort az idén is Marton László, a Vígszínház főrendező-

je tartja kézben. A karácsonyi népszokásokat főleleveníítő műsor a szeretet és a béke jegyében zajlik. A háziasszony Halász Judit lesz, föllép még Rodolfo, a Bojtorján együttes, a KISZ Központi Művészegyüttese és az idén először az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoport táncegyüttese. A télapó immár huszonötödös: Hadics László. A főműsor után színes programok várják a gyerekeket, a Kalácsa együttesrel, a Karsai Pantomim Rt-vel, videovetítéssel. Az úttörővasutasok alkalmi postaszolgálatot látnak el, képeslapot árulnak és ünnepi bélyegzés is lesz.

A műsorok egyik fénypontja, a fenyőfa még a zirci erdőben áll. Valószínűleg ma vágják ki és az előre biztosított útvonalon szállítják a fővárosba. Csütörtökön délután kezd meg díszítését a parlament tűzoltósága, speciális eszközökkel, hiszen a körülbelül tíz méteres fához nem könnyű hozzáférni. Nyolcvan kiló szaloncukor, több száz színes égő és különleges üvegdísz ékesíti az óriási fenyőfát.

December 25-én és 26-án mintegy három ezer kisebb és nagyobb diák, valamint százhusz ifjvezető és felnőtt vesz részt a parlamenti fenyőfaünnepségen. (r. a.)

A TIME MAGYAR MELLÉKLETE. Terjedelmes magyar melléklettel jelent meg e héten az ismert amerikai hetilap, a Time legújabb száma. A hatékonyság a cél főcímet viselő melléklet Beck Tamásnak, a Magyar Kereskedelmi Kamara elnökének nyilatkozatával kezdődik. A mellékletben több magyar termelő és szolgáltató, illetve külkereskedelmi vállalatot mutatnak be részletesen.

A SZOLNOKI VÁR török uralom alól való visszafoglalásának 300. évfordulójáról emlékeznek meg 1985-ben. Az ünnepségsorozatot előkészítésére történelmi emlékbizottság alakult.

FÉSZEK ÁRUHÁZ nyílt kedden Zalaegerszegen. A 11 hónap alatt elkészült, raktárával együtt 1840 négyzetméter alapterületű üzlet 16,5 millió forintba került. A bűtörön kívül minden, a lakásépítéshez, berendezéséhez szükséges anyagot, felszerelést, szelvényeket és kisgépeket árusítanak benne.

TANÁCSI FELFOGADÁS. Budapest Főváros Tanácsa értesíti a lakosságot, hogy az 1984. évi munkaszüneti napok áthelyezése miatt a karácsonyi, és az újévi ünnepek előtt a tanácsai szervek felfogadása módosul: december 22-én és 29-én, szombaton a hét előtti felfogadási rend szerint, valamennyi tanácsai szerv 14 óráig tart felfogadást, illetve ügyeletet; a december 24-1, illetve 31-i munkaszüneti napokon az ügyfélszolgálati irodák sem tartanak ügyeletet.

BOLDIZSÁR ISTVÁN festőművész, az utolsó nagybányai 87 éves korában elhunyt. Temetése december 22-én, fél 3-kor délután lesz a Farkasréti temetőben, s nem 27-én, mint ahogy tegnapi számunkban tévesen közöltük.

HARMINC ÉV JOGOSÍTVÁNY NÉLKÜL. Harminc éve tartó „rabló-pandúr” bűjósokának vetett véget a kasseli közlekedési rendőrség egyik közúti rutinellenőrzése a múlt hét végén. Egy ötvenéves kasseli lakostól hiába kérték jogosítványát, nem tudta bemutatni, mivel sohasem szerzett ilyen okmányt. A „zugvezető”, aki kérte, hogy nevét ne hozzák nyilvánosságra, harminc éve ült naponta volán mögé — jogosítvány nélkül, s körülbelül félmillió kilométert tett meg — balesetmentesen. Ezalatt egyebek között mezőgazdasági járművek, teherautók, tejeskocsik, személykocsik sofőrje volt.

KOLERAJÁRVÁNY AFRIKÁBAN. Tanzániában harminc, Kenyában tizenöt halálos áldozata van a kolera. Hírgyógyosok jelentések Kenya több részéről további megbetegedésekről adtak hírt.

Halálos balesetek

Heves megyében Vepelénen Kiss Miklós 36 éves maros, helyi lakos személygépkocsijával áttért az úttól bal oldalára, és ott villanyoszlopnak ütközött. A baleset következtében súlyos sérülést szenvedett, s a kórházba szállítása után meghalt. A vizsgálat eddigi adatai szerint nem az útlísimonyoknak megfelelő sebességgel vezetett.

Székesfehérvár külterületén Walter Gallusch 29 éves gépkocsivezető, osztrák állampolgár, tennitzi lakos kamiongépkocsival hirtelen fékezés következtében ácsúszt az úttól bal oldalára, és ott összeütközött a vele szemben szabályosan haladó tehergépkocsival. Mindkét jármű felborult és kigyulladt. A tehergépkocsi vezetője, Borza Sándor 35 éves, budapesti lakos és utasa, Varga Zoltán 28 éves rakodó, dunavarsányi lakos a helyszínen meghalt. A vizsgálat eddigi adatai szerint a kamion vezetője nem tartott kellő követési távolságot. A rendőrség eljárást indított ellene. (MTI)

GOLDMANN GYÖRGY mártírhaltalt halt kommunista szobrászművész születése 80. évfordulója alkalmából kedden megkoszorúzták vécsei szülőháza falán lévő emléktábláját. Ezután a nagyközségi művelődési házban megrendezett emlékülésen méltatták munkásságát, tevékenységét és közéleti munkásságát. A művelődési házban ugyanezen a napon megnyílt emlékkiállítás tizenhat szobrával, tizenkét rajzzal, s életének a Munkásszolgalmi Múzeumban őrzött több dokumentumát tekinthetik meg az érdeklődők.

Ki a ketrecből!

Immár nemcsak szelídítik, hanem „vissza is vadítják” az állatok — derül ki egy hírgyógyosági jelentésből. Eszerint amerikai zoológusok 14 állatkertben született és nevelkedett aprótermetű oroszlánmájmot engedtek szabadon Brazília őserdeiben. A művelet célja az volt, hogy megmentésük a kipusztulástól az állatok kevés számú, még szabadon élő egyedét. A különböző amerikai állatkertekből származó oroszlánmájmotakat persze nem lehetett csak úgy szelnek eresztani: előbb meg kellett tanítani őket vadonbeli életmódjukra.

A zoológusok erőtesztje ellenére a szabadon engedett 14 májomból már csak kilenc van életben. Őt nem volt képes megszokni az élethalálharcot az őserdőben, egyikük például nem tudott elmenekülni egy mérgekgyő elől. (AP)

A TEXTILIPARI SZAKSZERVEZET központi vezetősége tegnapi ülésén az idei eredményekről és az iparág jövő évi feladatairól tárgyalt.

SZEMÉTSZÁLLÍTÁS A FŐVÁROSBAN. A Fővárosi Közterület-fenntartó Vállalat közli, hogy Budapestten az év végén a következő beosztás szerint szállítják el a szemetet: december 22-én viszik el a hulladékok azokról a területekről is, ahonnan egyébként 25-én szállították volna el, 23-án gyűjtik össze a szemetet a 26-án esedékes területekről, 24-én, 27-én és 28-án pedig rendszeres munkanapjuk szerint dolgoznak a FKFV dolgozói. Azokról a területekről, ahova 31-én mennének a szemétként, 29-én viszik el azt, a január 1-i gyűjtés helyett pedig december 30-án dolgoznak. Január 2-től ismét a szokásos szemétszállítási rend lesz.

Forgalmi változások

A FŐVINGFORM jelenti: Nem működnek a jelzőlámpák — kábelzárlat miatt — a VI. kerületben, a Népköztársaság útja és a Bajza utca csomópontjában; Pesterzsébeten a Helsinki utcában — a Csepelre vezető felüljáró előtt — a városközpont felé vezető oldalon oszloppjavítás miatt.

Lezárták a Pongrác úton — a villamoshid után — a Kőbányai út felé vezető oldalt. A váltakozó irányú forgalmat jelzőlámpa nem irányítja. A Zalka Máté téren, a városközpont felé vezető oldalán — a Pongrác útnál — útszökkenet kell áthajtani, a jelzőlámpák sárgán villognak. A X. kerület Gyömrői úton a Vaspálya utca előtt a külső sávot lezárták.

A VI. kerületben a Bajcsy-Zsilinszky úton — az Ó utca és a Dessewffy utca után — felbontották a Marx tér felé vezető külső sávot.

Obudán, a Vihar utcában — a Bogdáni útnál — megsérült a víznyomócső, emiatt a Vihar utcát keresztirányban felbontották. Mindig csak az egyik oldal szabad.

Autóbuszok szállítják az utasokat az 50-es villamosok helyett szerdáról csütörtökre és szombatról vasnapra virradó éjszaka 23.40 és 3.15 óra között.

ANTONÍN ZÁPOTOCKY születésének századik évfordulójáról emlékeztek meg kedden Csehszlovákiában. A kimagasló cseh politikai emlékének szentelt és a prágai Smetana Színházban tartott ünnepi nagygyűlésen Karel Hoffmann, a CSKP KB Elnökségének tagja, a csehszlovák szakszervezetek központi tanácsának elnöke mondott beszédet.

AMMÓNIA SZIVÁRGÁS MEXIKÓBAN. Háromszáz ember került kórházba Mexikóban hétfőn este amiatt, hogy ammóniagázt lélegezt be az amerikai határ közelében fekvő Matamoros helységben. Egy tartálykoszból ugyanis vasúti tartályvagonba töltötték át a gázt és az szivárogni kezdett. Az áttöltést ellenőrző férfi súlyos sérüléseket szenvedett. A hatóságok a környékről több ezer lakost kitelepítettek.

NYIKOLAJ MARKOVICS EMANUEL akadémikus, a Szovjetunió Tudományos Akadémiája Elnökségének tagja, kémiai osztályának titkára, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja elhunyt. Kimagasló tudományos munkásságáért Állami Díjjal, Lenin-renddel tüntették ki. Tulajdonosa volt a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa által adományozott Béke és Barátság Érdemrendnek is. Temetése a Magyar Tudományos Akadémia képviseltette magát.

ARANYBÁNYÁK — SZERENCSETLENSEGEK. Tizenegy bányász meghalt, négy eltűnt két dél-afrikai aranybányában, két külön szerencsétlenség következtében. A bányatársaságok szövegéről erről kedden adtak hírt. Az egyik bánya Johannesburgtól keletre, a másik délnyugatra fekszik. Az elmúlt húsz évben több mint tízezer bányász lelte halálát a dél-afrikai aranybányákban.

A DIVAT gyártmányfejlesztői, tervezői számára kedden szakmai napot tartottak a Magyar Divat Intézetben, ahol beszámoltak a szakembereknek a KGST-országok havannai divatértekezletéről, s divatbemutatót vonultattak fel a kubai seregszemlén szerepelt magyar kollekciót a hazai szakemberek előtt.

KÁBITÓSZER-CSEMPESZÉS miatt félt el egy jordániai katonai bíróság 35 embert, köztük a rendőrség kábítószerelessen csoportjának volt főnökét — közölték kedden Ammanban. Hani el-Kudah ezredes, aki 15 évi börtönbüntetést kapott, a kábítószert mellett fegyvercsempészettel is foglalkozott.

A BŐRIPARI DOLGOZÓK szakszervezetének központi vezetősége tegnapi ülésén a bőr-, szőrme- és cipőipari vállalatok ideai munkájáról és jövő évi feladatairól tanácskozott.

KIRABOLTÁK CARDINT. A héten beérték a híres francia divattervező, Pierre Cardin párizsi lakásába. A rablók 170 ezer frankot zsákmányoltak.

A RADNÓTI MIKLÓS SZÍNPAD igazgatósága közli, hogy a ma este 8 órára meghirdetett Bolond Istók című előadás betegség miatt elmarad. A jegyek a váltás helyén visszaváltathatók.

(X) Paff, a bűvös sárkány, a 100 Folk Celsius együttes lemezének bemutatója az Uránia moziban, december 30-án délelőtt 11 órakor. Jegyek kaphatók a Magyar Média jegypénztárban (VII., Lenin krt. 9-11.), a Színházak Központi Jegyirodájában (VI., Népköztársaság útja 18.), a VI., Nagymező u. 19. sz. alatti jegypénztárban és a helyszínen.

(X) Közlemény. A röszkéi Kossuth MGT SZ Budapesti Kereskedelmi és Feldolgozó Önálló Üzemegység (Budapest V., Október 6. u. 19.) F 430 565 — F 430 575-ig elszámolási utalványtombjé, valamint az ilyen feliratú 6. számú bélyegzője 1984. XII. 14-én elvesztett. Ettől az időponttól érvénytelen.

A hét jogszabályai

LAKÁSÜGYI JOGSZABÁLYOK

A Magyar Közlöny 51. száma 17 olyan módosító jogszabályt tartalmaz, amelyek mind a lakásépítés és -használat szerteágazó kérdéseire vonatkoznak.

E nagy terjedelmű — de egy-egy jogszabály vonatkozásában többnyire csak néhány rendelkezésre kiterjedő — joganyagból ezúttal csak a különböző építési kölcsönök új feltételeivel foglalkozunk. A rendeletek említett körét általában az jellemzi, hogy

— a különböző kölcsönök osztályozása és célja nem változott; — részben módosultak viszont a kölcsön felső határai, főleg a kamatok mértékére vonatkozó rendelkezések;

— lebonyolítás terén a takarékszövetkezetek általános az OTP-vel azonos feladatkörhöz jutottak és

— a rendelkezések többségét csak a módosítások hatálybalépését követően kötött adásvételi és kölcsönszerződésekre kell alkalmazni. (A későbbiekben rámutatunk azokra a tényekre, amikor az új rendelkezések már a korábban megkötött szerződésekre is kihatnak.)

A tárgyalat körben annak a rendelkezésnek a legészesebb, legtöbb állampolgárt érintő hatálya, amely a lakásépítési (vásárlási) és egyéb építési kölcsönfeltételekről szól. Az említett feltételek legutóbb 1984 januárjában változtak; az általánosabb gazdasági feltételek miatt tehát nem bizonyultak hosszú életűnek. Helyesnek ezért, hogy a mostani módosítás az év elején kiadott szabályok változásai helyett egy teljesen új mellékletet közöl, amely egységes szerkezetben és áttekinthető módon közli az 1985. január 1-től alkalmazandó kölcsönfeltételeket.

A lakásépítéshez (vásárláshoz) nyújtandó kedvezményes kamatozású kölcsönök felső határa nem változott. Ez a családi ház esetében 1-2 fős család esetében 260 ezer forinttól a család nagyságától függően emelkedik, hat fő fellett 380 ezer forintig. Többesintézetben levő lakás építéséhez felvehető kölcsön hasonló számítás szerint 320 ezer forinttól 440 ezer forintig terjedhet. Az említett felső határok túlléphetők az ifjúsági betéttel és a lakástakarékosági betéttel rendelkezők részére nyújtható külön hitel összegével.

A kedvezményes építési (vásárlási) hitelek felül, továbbra is lehet bankkölcsönt igénybe venni. Utóbbi esetben azonban a kamat mértéke már számottevően változik. A korábbi évi 8 százalékos kamat csak akkor marad meg évi 8 százalékos, ha az igényelt összeg az évi százezer forintot nem haladja meg. Ezen felül a kamat 100 ezer forintként 2 százalékkal emelkedik; így a 300 ezer forintnál több kölcsön után (felső határként) évi 14 százalékos tesz ki.

Lényegesen bővült és differenciálódtak a lakások bővítésére és korszerűsítésére felvehető kölcsönök előírásai. A szorosan vett bővítésre (toldalékpítésre) nyújtható kedvezményes kamatozású kölcsön felső határa 150 ezer forint lesz. Lakóházak, illetőleg lakások felújítására, megosztására, vagy összevonására, továbbá lakások korszerűsítésére és közművesítésére 100 ezer forintig terjedő kölcsön vehető fel. Ide tartoznak azok az esetek is, amikor utólagos hőszigetelés vagy gazdaságosabb fűtésre való átállítás történik. A fenti munkálatok kombinálása esetén a felső határ 150, illetőleg 250 ezer forintig is emelkedhet. [52/1984. (XI. 28.) PM sz. rendelet.]

Kisebbségi mértékben módosult a lakóingatlanok vásárlásához nyújtható továbbá az ifjúsági takarékbetétre kapcsolódó kölcsönök néhány szabálya is [50/1984. és 51/1984. (XI. 28.) PM sz. rendelet], utóbbi visszamenőleges hatállyal.

Egy hét a világgazdaságban

Tovább esik az arany ára

Az elmúlt hét a nemzetközi pénzügyi piacokon a viszonylagos nyugalom jegyében telt el. A vezető nyugati valuták valamelyest erősödtek a dollárhoz képest, de az amerikai valuta lényegében továbbra is meglehetősen túlértékelt. A hét második felében egy dollár 3,07 nyugatnémet márkával, 9,41 francia frankkal, 1,20 angol fonttal és 247,40 jennel volt egyenlő. Folytatódott az arany árának „zuhanórepülése”, egy unciát aranyat 330 dollár körül jegyeztek Londonban. (Tavaly ugyanekkor az időszakban egy unciát arany ára meghaladta a 400 dollárt.)

December első hetében írták alá Moszkvában a Szovjetunió és a Kínai Népköztársaság jövő évre szóló árucseré-forgalmi megállapodását. A jegyzőkönyv azért érdemel kiemelt figyelmet, mert az a szovjet-kínai gazdasági kapcsolatok gyors ütemű fejlődéséről tanúskodik. Az árucseré ismét dinamikus növekszik, bár meg kell jegyezni, hogy még messze elmarad a két nagy gazdaság egymás számára nyújtható lehetőségeitől. Előzetes adatok szerint a két ország egymással folytatott ideai kereskedelme meghaladja az egymillió dollárt, 1985-ben pedig elérni majd az 1,4 milliárd dollárt, tehát a növekedés megközelíti a 40 százalékot. (A Szovjetunió és Kína között a kereskedelmi elszámolás konvertibilis valutában — általában svájci frankban — történik.)

A kölcsönös áruszállítások ütemes bővítése jó lehetőséget teremt ahhoz, hogy a gazdasági együttműködés — közös vállalkozások, kooperáció stb. — is újraéledjen, illetve szélesedjen a két szomszédos állam között. Ezt elősegítendő, szó van arról, hogy gazdasági vegyes bizottság alakul a két ország között. A most aláírt megállapodás értelmében az áruszállítások igen széles skálát ölelnek át. A Szovjetunió partnerének 1985-ben többek között bányászati és olajipari berendezéseket, szállítóeszközöket, vegyipari termékeket, építőanyagot, fát és egyéb késztermékeket szállít. A kínai exportlistán első sorban különböző nyersanyagok és mezőgazdasági termékek találhatók, de jelentős mennyiségben szállítanak textilanyagot és élelmiszert is.

Az elmúlt héten több európai szocialista országban készült előzetes számvetés az ideai esztendő gazdasági teljesítményéről, s egyúttal nyilvánosságra hozták az 1985-ös év legfontosabb terelőirányzatait. A pártplénumok, illetve az országgyűlések számvetéséből összességében kitűnik, hogy az ideai év gazdasági eredményei kedvezőbbek, mint az 1983-as esztendő voltak. S a tervek jövőre további szerény javulással, teljesítménynövekedéssel számolnak. Fontos tényező, hogy minden szocialista országban megkülönböztetett figyelmet fordítanak a hatékonyság növelésére.

Eszaki szomszédunk nemzeti

jövedelme az előzetes adatok szerint idén tervezett 3 százalékkal szemben 3,2 százalékkal növekszik. Jövőre ugyancsak 3,2 százalékos gazdasági növekedést terveznek, ezen belül az ipari termelés 3 százalékkal bővül majd. A csehszlovák iparon belül az általános és a villamosgép-gyártás fejlődik majd a legnagyobb ütemben. A gazdasági kérdésekkel foglalkozó központi bizottsági ülésen arról is szó volt, hogy az iparon belül most kisebb jelentőséget kell tulajdonítani a túlzottan energia- és nyersanyagigényes ágazatoknak. Csehszlovákiaiban a jövő évben a tervek szerint 162 milliárd koronát fordítanak majd beruházásokra.

Az NDK nemzeti jövedelme a tervek szerint 1985-ben 4,4 százalékkal, az idejéhez hasonló mértékben növekszik. Jól jellemzi az NDK iparpolitikájának alkalmazkodását a világszínvonalhoz és a műszaki fejlődés fő irányaihoz, hogy az iparon belül a leggyorsabban — 7,7 százalékkal — az elektronika fejlődik, valamelyest megelőzve a szerszámgyártást, valamint az autó- és mezőgazdasági gépjáratást.

Fontos évről ígérkezik 1985 a lengyel gazdaságban is, hiszen a jövő év a hároméves tervek utolsó esztendeje. Az ipari termelés a tervek szerint 4,5 százalékkal bővül. 190 millió tonna körüli eredményt várnak a szénbányászattól, amely ma a lengyel népgazdaság első számú konvertibilis valutaszerező ágazata. Várhatóan 7,2 százalékkal növekszik majd a nem rubel elszámolású export, s a tőkés külkereskedelemben mintegy 1,7 milliárd dollár aktívum elérése a cél. A reálbérek várhatóan az ideai szinten maradnak, a kiskereskedelmi árak pedig 13 százalékkal növekednek. Számítani lehet arra is, hogy érezhetően javul majd az áruellátás, s gyarapodnak a szolgáltatások is. A tervek szerint 1985 elejétől több élelmiszer jegyre történő árusítása megszüntik: korlátozás nélkül lehet majd vásárolni vajjat, zsírt, lisztet, cukrot, rizst és más cikkeket. Továbbra is jegyre adják azonban a húst és a húskészítményeket, valamint a csokoládét.

S végül egy érdekes hír az elmúlt hét eseményeiből — kontinensünk nyugati feléről. Eles alkudozás folyik a Közös Piac és Japán között a jövő évi képmagnóexportról. A szigetország gyártói 1985-ben 6 millió darab képmagnót akarnak szállítani a Tizek piacára, Brüsszel viszont az ideai szinten kívánja tartani Japánból származó videobehozatalt. 1984-ben — egy tavalyi szerződés értelmében — a japán elektronikai cégek 4 millió kész és 1 millió félkész, tehát összeszerelésre váró készüléket szállíthatnak Nyugat-Európába. Tekintettel arra, hogy a Közös Piac és Tokió kereskedelempolitikai vitái az utóbbi időben elcsitulóban vannak, várható, hogy a szigetország képmagnóexportőrei elfogadják a „befagyasztási” ajánlatot, s majd más piacokon igyekeznek kárpótolni magukat.

Gonda György — Szentgáli Péter

Afrika-nap Budapesten

Afrika-napot tartottak kedden a Magyar Kereskedelmi Kamarában. A rendezvényen, melyet az ENSZ Iparfejlesztési Szervezete, az UNIDO és a szervezett magyar nemzeti bizottsága — együttműködve a Magyar Kereskedelmi Kamarával — szervezett meg, magyar vállalati vezetőknek ismertették az afrikai országok fejlesztésére kidolgozott nemzetközi programot.

Farlan Carre, az UNIDO végrehajtó igazgatóhelyettese elmondta: az elmúlt években a világgazdasági visszaesés legérzékenyebben az afrikai országokat sújtotta. Az ENSZ kimutatása szerint a legkevésbé fejlett 36 állam közül 26 a fekete kontinensen helyezkedik el. Az ENSZ

közgyűlése 1980 decemberében az 1980—90-es időszakot az afrikai iparfejlesztés évtizedének nyilvánította. Megbizták az UNIDO-t, az Afrikai Gazdasági Bizottságot és az afrikai egységszervezetet, hogy hosszú távú programot dolgozzanak ki a kontinens országainak fejlesztésére.

Shadrack N. Ndam, az UNIDO afrikai iparfejlesztési évtized koordinációs titkárságának vezetője a programot ismertette beszámolt arról, hogy az évtized végéig mintegy 140 milliárd dollár értékű ipari beruházást terveznek. (MTI)

A konferencia befejeztével az UNIDO képviselői sajtótájékoztatót tartottak a Magyar Kereskedelmi Kamarában.

Almakesergő

A vajai tsz tapasztalatai — Romlott a jövedelmezőség

Rés támadt az ideai őszi, a legalábbis meggyeszte híres, ám országosan követendő vajai szisztémán: először fogadták „vendégmunkásokat”, máshonnan származó diákokat-katonákat az almászüret-hez. Legalábbis az „iparinak” titulált kertben. Igaz, ez is új, kényeszerű lelemény. Száz hektáron ugyanis pusztán léalmának valót természetettek, afféle önszabályozásként.

Az 1983-as tapasztalatok alapján döntöttek így, amikor is először szabták meg az exportalma átmérőjét, s vált ily módon konzervgyári termék az egyébként jó minőségű portékából is.

— De nem ajánlom senkinek ezt a módszert — vallja a vajai elnök, az állami díjas Iklódi László. — Tény és való: sikerült apasztani a költségeinket, hiszen már a metszőkork takarékoskodtunk. A talajmunkán és a növényvédelem kiadásain szintén spóroltunk, de a Jonatán nem állja mindezt! A fa ugyanis úgy reagált, hogy szépen kivirágzott, de már kötődés, azaz termés alig maradt rajta.

Kivágások

— Az alma értékesítése zökkenőmentesebb volt a tavalyinál. A gazdaságok is jobban fölkészültek, így célratörően szervezték meg a munkát. A kereskedelem nagyobb tenniakarásával párosulva kedvező változás érződött már az őszi piacon. Sajnos, az exportot hátráltatja a krónikus vagonhiány...

A vajai II. Rákóczi Ferenc Termelőszövetkezetnek, amely 1961-ben alakult, persze korántsem közömbös, meddig marad otthon a hűtőházban az almája. Igaz, meg tudja övni termését — ellentétben sok más tésszel — ám — ötvenmillió forintnyi értékéről van szó — a készletnek megvannak a közgazdasági hátulütői.

Pesszimizmusba áthajló beszélgetésünk végén fölmerül az Almatermesztők Egyesületének ideája, amelyben együtt lesz a termelő, a feldolgozó — Vaján immár együtt van a kettő —, s a forgalmazó. A jövőre életbe lépő közgazdasági szabályozók máris magasabb árat jelöltek meg az exportalmára. A léalma ára már az idén is magasabb volt, mint az elmúlt esztendőben, jölehet mindez még nem pótolja a növényvédők szereket, a műtrágyák, gépek drágulását.

...A nyíregyházi megyeházán Bacsu Józseftől, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztály vezetőjétől kapok helyzetképet immár Szabolcs-Szatmár pillanatnyi almagondjairól:

— Vaján kívül másutt is volt ipari kert. A MEM hirdette meg ezt a koncepciót, azaz étkezési és ipari almára való szakosodást. Nem rossz ez a próbálkozás, 130 gazdaság közt oszlik meg ily módon alig 2—3 ezer hektár ipari alma. Van már miből okulnunk. — Iklódi László szerint nem célravezető a „céltermeltetés”...

— Abban igaz van, hogy a jonatánnal, a meglévő ültetvények zömével nem érdemes csinálni — így az osztályvezető. — Am a jövődöntő, a majdani telepítéseket már így kell megszabni, a módszert bíró fajtákkal.

— De hiszen csak kivágásról hallani — telepítésről nem!

— Igaz, most ez jellemző, hiszen az elmúlt öt évben hétezer

hektár almástól szabadultak meg a nagyüzemek. Hogy a házikertek faállománya mennyivel apadt, legfőljebb személyes benyomá-

sunk van, összegező adatunk nincs. Mindenesetre abban, hogy a tavalyi 550 ezer helyett az idén 500 ezer tonna termelt a megyében, már szerepe van az almafák kivágásának is, de az évszámot nem különböztet. A kevés nyári csapadék jól jött az almának, amely így jobb minőségű lett, keményebb. Jonatán-síratót mégsem kell rendeznünk, hiszen a belőle készült sűrítmény kelendő a világpiacra, lévén kedvező a fajta savoránya. Magam mindenestre kedvező szemléletmódot látok abban, hogy a tavalyi 1,60-ról 3 forintra nőtt az ipari alma kilonkénti felvásárlási ára, s hogy többet törődnek a termékkel főhatóságaink.

Nincs telepítés

Pusztán Vaján 40—45 százaléka rúg a téssz termelési értékének az alma. A nyereségben már kisebb ez az arány; így van ez más szabolcsi, szatmári, beregi tájainkon, de nem csupán legkeletibb országrészünkben. Tehát bárminő is ama „főhatósági törődés”, látván az elmúlt évek megannyi alma-gyötreimét, fölmerül: nem kell-e újragombolni a kabátot? Hiszen az eltelt 4 évben országosan 10—11 ezer almáskertet pusztítottak ki egykor volt elültetői, akik — ha nehezen is — hajlamosak a rációra, így a gazdaságosság követelményének meghallgatására. Am méltánylandó igényük, hogy garanciát is kaphassanak legfőbb termékükre.

...Zsitvay Attila, a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium mezőgazdasági főosztályának helyettes vezetője, valamint Pekó József osztályvezető ezért meghökken a határozott állítással:

— A legnagyobb gond, legfőbb negatívum, hogy nincs telepítés! — Akkor, amikor az alma jövedelmezősége romlott, keveske pénzüket ide öljék a tésszek?! —

— A hektáronként csak 100 mázsával fizető almások nem hoztak hasznót a termelőnek, nem kár érték, miként abból sem kell holmi tragédiát komponálni,

hogy mondjuk 70 hektárt kivágtak a Bólyi Mezőgazdasági Kombinat. Nem ez az elsőrendű dolga. Mégsem mondhatunk le a folyamatoságról: miként egy tehénistállóból nem hiányozhat a borjú, az új almáskertek sem hiányozhatnak a térképről. Már is elmondhatjuk, hogy nincs annyi veszteség, mint korábban volt, amikor beszántották, disznóval etették meg a hullott almát. Két év alatt a feldolgozó-kapacitás megduplázódott, s ugyanezen időben kedvezően hatott a gazdasági és a gazdaságpolitikai bizottság azon határozata, miszerint csak egymillió tonnányi termést tudunk értékesíteni bel- és külföldön. Erre kell beállni!

— Évekkel ezelőtt a tárolóépítés volt a követelmény, s lám, ahol van már — mint Vaján —, ott sem elégedettek...

— Tény, hogy tonnánként 20—30 ezer forint a tárolás tökéletesítésének igénye — mondja Pekó József —, s ha nincs értékesítési biztonság, nem lehet szó elégedettségről sem. Am az tudnivaló, hogy tárolni nem azért kell, hogy mondjuk tavaszra jobb áron keljen el az alma, hanem azért, hogy ne érjen akkorra kevesebbet!

— Vagyis az alma jövődjét kizárólag a forgalmazás szférájában keresendő! — zárja a röpké disputát Zsitvay Attila.

Veszteséges tárolás

...Hová is vezethet ezután az utam, mint Czank Sándorhoz, a HUNGAROFRICT vezérigazgatójához?

— Azt üzeni a vajai — s vele általa számos más — tésszelnök, állami gazdasági igazgató, hogy december végéig szeretne meg szabadulni az almájától — vágok a gordiuszi csomó legközepebe.

— En meg azt, hogy december 10—20 között végigjárják szakembereink a tárolókat, s 50—60 százalékos erejéig megelőlegezzük az exportra alkalmasnak talált mennyiséget, vagyis ezt a pénzt már felhasználhatja zárszámadási mérlegében. Ami a többit illeti, azt a részt az áru elszállításakor fizetjük.

— Tehát azzal majd csak 1985. évi gazdálkodásának eredményeként kalkulálhat, eléggé paradox módon. Rádadásul azt hallom, hogy míg a tárolók építésére buzdításkor elhangzott ér, hogy tudniillik a tavaszi ár magasabb lesz az ősziénél, tehát érdemes eltartani az almát — hatályát veszítette...

— Sajnos ez van — így a vezérigazgató. — Mi tagadás, a tárolás: veszteséges, kivéve, ha belföldön értékesíthető a termés. — Maradjunk az exportnál: mennyit szállítottak el legfőbb revónkhöz, a Szovjetunióba?

— A tavalyihoz képest már tízezer tonnával többet. Ezt nem megnyugtatósként mondom, mert idei, 332 ezer tonnás kötelezettségünk 232 ezer tonna ment és az év végéig 20 ezer tonna mehet még ki. Az igényelt 140 tonna helyett csak 20—30 érkezik napjában Tuzsérára...

A kör bezárult. Summázatom egy paradoxon: alma van és még sincs.

Keresztényi Nándor

Óriási ötlet! Mondtam a minap, amikor a gyönyörtől alig tudtam ülvé maradni a tévé képernyője előtt. Egy reklám, amely minden korábbi és önmagát felülmúlta: egy csinos, fiatal hölgy, majd egy nála még fiatalabb lányzó és végül egy férfi nyilvános ellensztriptíz mutatott be. A művészek ezúttal nem vették, hanem szorgosan pucéttázkodtak, csaknem a pucér nulláról kiindulva, egymás után vették magukra a szebbnél szebb, divatos ruhadarabokat. Egy rangos kereskedelmi áruház készletét reklámozták. A fantáziát ébren tartó, sze-

Napi kommentárunk Angolul

met gyönyörködte, „művészi mutatványt” fordítva interpretálták, magyarul: ádták elő. Ez volt a geg, az ötlet. Eközben az úrrakéták fellövésekor szokásos számláló hang visszazámlált tiztől zéróig: ...five, four, three, two, one, zero! Igen, angolul, majd egy nagy robaj, és a rakéta elindult küldetése felé... Egyébként az egész reklámban az volt a legkirívóbb,

hogy angol nyelven számoltak. Igaz, magyar rakéták nem roppkódnak a világűrben, ergo, magyarul nem számlálnak vissza.

Félreértés ne essék, nem az idegen nyelvek tanulása ellen szólok, az angol nyelv elsajátítását jónak és hasznosnak tartom. De így? Kérem, én szeretem a pudíngot és a Beatleket, s ez már egymagában bizonyítéka annak, hogy nem vagyok angolellemes. De miért angolul mondták a szöveget, magyar tévében, magyar reklámnál?

(Vágó)

Okos holló

Levelet kaptam vidékről. A szórakozott feladó csak a nevet írta rá, és az irányítószámot: 1035... Nos, akadnak majd akik szerint ez nem tipikus, a levél mégis megérkezett... Nem küldte vissza a posta a feladónak, noha az a saját címét pontosan felvezette a borítékra. A központi elosztóból kiküldték az irányítószám szerinti kerületbe, és ott, a III. kerületi Kiscelli úti nagypostán is gondjaiba vették a levelem. Pedig csak egy postást ismerem: és ez az egy postás ismeri a nevem: az, aki a házunkban kézbesít.

De hiába, az okos és lelkiismeretes hollón nem foghatott ki a hiányos címzés sem...

(légrády)

Koszorúzás

Havas Endre sírjánál

Havas Endre költő, publicista, író-műfordító, Károlyi Mihály volt titkára, születésének 75. évfordulója alkalmából koszorúzási ünnepség lesz december 13-án 10 órakor a Farkasréti temetőben levő sírjánál.

(MTI)

Halálozás

Sárkány Pál, a Szocialista Hazáért Erdemrend kitüntetettje, az AFIT Autófenntartó Ipari Tröszt nyugalmazott vállalati igazgatója, aki 1941 óta volt tagja a pártnak, 69 éves korában elhunyt. Temetése december 13-án 13.15 órakor lesz az Obudai temetőben — közli az MSZMP III. kerületi bizottsága.

Budai Tibor

grafikus kiállítás

Tudósítónktól.

Az évek óta rendszeresen kiállító művészeknek a Ferencvárosi pincetartalon holnapról a hó végéig látható 26 képe az idei év válogatott anyaga.

Budai Tibor, amikor a maga választotta ösvényre lépett, nem mondott idillre, drámai elbeszélésre, realizmusra, rövidében célt érő irányzatosságokra. Konstruktív, ugyanakkor önállóan szemlélt elményvilágából kibontakoztatott látásmódja belülről érettség, nem adott magának könnyedséget tájékozódás útján szerzett, applikált megoldásokkal. Nem a látvány, hanem a lélek látománya érdeklik, s ezeket felhívni óvatosság nélkül száll a mélybe. A látásmódja és a belső forrás olyan pontos és érzékeny grafikaik, mint a grammra kifejlesztett mérleg. Fuvallat-szerűen finom rajzszerűségű, ahol a pusztán jelölés ritka vonalhalójával szövi gondolatait, megszerve kerülv minden felületes eredetieskedéstől.

Budai Tibort az ember érdekli, küzdelmeivel, sikereivel, boldogságaival, kudarcaival együtt. A rajzokat nézve rádöbbenhetünk, hogy milyen nagy a különbség a között, amit mi látunk, amit látni szeretnénk, és amilyenek vagyunk. Rádöbbenhetünk kapcsolataink elszorvadására, és felfedezhetünk a felszín alatt megbújó emberi értékeket is. A rajzok tartalmából és megoldásukból fakad, hogy szemléletük, megértésük több időt és elmélyültséget igényel. De így lehetünk tanúi az élet fonákosságainak, sejtettük tragédiáknak, feltárhatjuk a cselekedet és indítók összefüggéseit, ráismerhetünk másokra: de magunkra is. Vagy egyszerűen: lát-hatunk 26 jó képet.

Folytatódik a lehelés

Várható időjárás szerda estig: felhőgyúrtulás, valószínűleg csapadék nélkül. A sokféle erős, időnként viharos északnyugati szél délutántól mérséklődik. A legmagasabb nappali hőmérséklet 0, plusz 3 fok között lesz.

Ünnepség a Felszabadulás téren

Felavatták Győrffy István emléktábláját

Győrffy Istvánnak, a nagy magyar tudós és pedagógus születésének 100. évfordulója alkalmából a Fővárosi Tanács emléktáblát helyeztet el a Felszabadulás tér 1. számú épületen, ahol a Győrffy Kollégium, illetve a Népi Kollégiumok Országos Szövetsége működött 1945 és 1949 között.

A keddi avatóünnepségen Pozsgay Imre, a Hazafias Népfrent Országos Tanácsának főtájtára a kiváló néprajzkutató alakját felidézve arra emlékeztetett: Győrffy István munkássága a néprajz tudomány fejlődésére a felszabadulás után is hatással volt. Kuta-

tásai a tárgyi néprajzból indultak ki, de a tárgyakról, eszközökről eljutottak a néphagyományok feldolgozásán keresztül a paraszti életmód feltáráshoz. A parasztságból származó tehetségek felkarolására alapította meg a nevét felvett kollégiumot, s e gondolat életképességét bizonyították a népi kollégiumok, amelyekben több mint tízezer értelmiségi formálódott.

Ezek a fiatalok, híven haladó programjukhoz, a felszabadulás első percétől részt vettek az egész társadalom átalakítása szempontjából történelmi jelentőségű, a

parasztság számára sorsfordító földosztás szervezésében, a rombadől ország újjáépítésében. Ehhez az élményhez, mint forráshoz járnak vissza a köztünk élő, életüket tovább gazdagító, nemzetükért, a becsületes dolgozó emberek boldogulásáért, ma is felelősséget vállaló népi kollégisták — mutatott rá Pozsgay Imre. A Győrffy István emléktáblánál a Hazafias Népfrent Országos Tanácsa, a Fővárosi Tanács, a Győrffy-emlékbizottság és a Győrffy Kollégisták Baráti Köre képviselői helyezték el a megemlékezés koszorúit.

(MTI)

BIOMASSZA HASZNOSÍTÁS.

Plenáris ülést tartott kedden Szolnokon a Debreceni Akadémiai Bizottság. Témája: az elsődleges biomassza felhasználásának és növelésének lehetősége Kelet-Magyarországon. Bognár Rezső akadémikusnak, a bizottság elnökének megnyitóját után Láng István, a Magyar Tudományos Akadémia megbízott főtájtára tartott előadást.

SZTRÁJKOLÓK BARRIKÁDJAI BILBAÓBAN. Egő barrikádokat emeltek sztrájkoló baszk munkások a Bilbao észak-spanyolországi kikötővárosba vezető utakon. Így tiltakoztak az ellen, hogy a kormány munkahelyek bezárását tervezze a helyi hágyárban. A munkabeszüntetés következtében baszkföld egy részén leállt az autóbussz- és vonatközlekedés, bezárt sok üzlet és üzem is.

ÓRIÁSBOLYGÓ A NAPRENDSZEREN KIVÜL? Amerikai csillagászoknak első ízben sikerült megfigyelniük egy olyan óriásbolygót, amely a naprendszeren kívül. Földünkötől 21 fényévi távolságban levő csillag körül kering — jelentették be hétón Washingtonban. A kutatók becslése szerint az óriásbolygó 30-80-szor akkora, mint a Jupiter, a naprendszer legnagyobb bolygója és felületi hőmérséklete ezer Celsius-fok körül van (a Nap felületi hőmérséklete 3700 C-fok). A bolygó a Tejút-rendszerben 1961-ben felfedezett Van Biesbroeck-8, vagy VB-8 csillag körül kering, s ezért a VB-8B nevet kapta.

ISMÉT HALLATOTT MAGARÓL a „21 arcú szörny”, amely hosszú idő óta zsarolja Japán két legnagyobb edességgyárát. Miután az emberek az elmúlt néhány hétben kezdtek remélni, hogy megjelenése csak rossz emlék marad, a sajtó, a rádió és a televízió ezen a napon arról számolt be, hogy a bűnbakda felettébb aktív, sőt a Glico és a Morinaga edességgyár után újabb áldozatot, egy élelmiszer-gyártó üzemet, szemelt ki magának.

BORÁRVERÉS. 1,7 millió dollárt hozott egy franciaországi szociális otthon konyhájára a bor. A híres burgundi bortermő területen fekvő öreg otthonának szőlőjéből félmillió liter bort adtak el az idei — már hagyományossá vált — jótékonyági árverésen. A tulajdonosok: 671 idős ember, a beaune-i szociális otthon lakói.

SZERENCSE KIMENETŰ BAL- ESET. Kedden, a korai esti órákban az Árpád-hídon egy Skoda teherautó összeütközött egy Zsiguli személygépkocsival. Ennek következtében a teherautó átszakította a közúti korlátot, s a Margitszigetre levezető lépcsőlejáratot védő korlát alá fennakadt. A baleset következtében személyi sérülés nem történt, az anyagi kár azonban jelentős.

BÉKÉS ÉS PENZA tetsvérme-

gyei kapcsolata jegyében kedden négytagú szovjet művelődési küldöttség érkezett Békéscsabára. A szovjet vendégek az ötnapos látogatás során ismerkednek a tiszántúli megye kulturális életével, a megyeszékhelyen a színház és könyvtár munkájával.

HELYESBÍTÉS. Hibásan jelent meg lapunk tegnapi számában az országgyűlési bizottságok üléséről szóló tudósításban dr. Fekete Károlynak, a Legfelsőbb Bíróság általános elnökhelyettesének a neve. A nyomdai hibáért elnézést kérünk.

BALESET. Nem az útviszonyoknak megfelelő sebességgel vezetett személygépkocsiját Bertalan Imre 38 éves kereskedelmi igazgató, budapesti lakos és a Moszkva téren összetűkötött egy autóbusszal. A baleset következtében a személygépkocsi utasa, Bertalan Imréné 37 éves tervezőmérnök, budapesti lakos a helyszínen meghalt, a személygépkocsi vezetőjét könnyű sérüléssel szállították kórházba. Bertalan Imre vezető engedélyt a rendőrből bevonta és vizsgálatot indított ellene.

ARATJÁK A NÁDAT a Velen- cei-tónál, amely a szokottnál később érett be az idén. A Sárszentmihályi Állami Gazdaság gépei és szakemberei egyelőre még csak a parti sávokban tudnak munkához látni, s két kombájnnal vágják a tő értékes termését. Télen kemény munka vár rájuk: csaknem másfélmillió kétvet kell betakarítaniuk az itthon és külföldön egyaránt keresett értékes nádból.

EREDMÉNYHIRDETÉS. A Központi Sajtószolgálat 1984. évi prózapályázatának eredményhirdetése: A bíráli bizottság novella kategóriában az I. díjat Kiss Dénes Akkor hova nezek?, a II. díjat Bérés Attila Hegyemet, a III. díjat Bán Zsuzsa Ének egy bolondról című alkotásának ítélte. A tárca kategóriában az I. díjat Hallama Erzsébet Hang a hetedikről, a II. díjat Pintér Tamás Egészen rendkívüli segély, a III. díjat Mezey Katalin A kertész álma című írása kapta. A bíráli bizottság tíz pályamunkát külön-díjban részesített.

LUCA NAPI KIRAKODÓVÁSART rendez a Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Háza december 13-án, 14-én és 15-én, naponta 10 és 19 óra között a haz parkolójában és előcsarnokában (XI. Fehérvári út 47.). A vásáron népművészek és iparművészek kínálják majd portekáikat.

MOSZKVBAN kedden megkezdte munkáját a KGST mezőgazdasági állandó bizottságának 61., s a külkereskedelmi állandó bizottságának 69. ülészaka.

A K-BEL SZÍNPAD péntek este 7 órakor a Pataky István Művelődési Központban bemutatja Mészöly Dezső Kardvirág című művét, valamint versesszé-szeállítását Villon műveiből. Az előadást Forgács Rezső rendezzi.

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁST írtak alá a Magyar Kémikusok Egyesületének és a Magyar Kereskedelmi Kamara vegyipari tagozatának képviselői kedden a kamara székházában. A két szervezet a jövőben kölcsönösen konzultál egymással éves munkatervének elkészítésekor.

TÜMÉGES AUTOBALESET ANGLIÁBAN. Kilenc teherautó és 22 személygépkocsi rohant egymásba kedden reggel a sűrű ködben Londontól délre. A szerencsétlenségnek 9 haláláldozata van, húsz ember megsérült, közülük tíznek az állapota válságos. A mentést sokáig lehetetlenné tette, hogy az útközött követő robbanások lángba borították a negyvenméteres szakaszon egymásra torlódott gépkocsironcsokat.

GEORGES SIMENON orvosait is meglepte remek erónélisével. Az egyensúlyzavarokkal küzdő nyolcvanegy éves belga író, Margret „atyja”, mindössze négy napja esett át egy súlyos, hét és fél óras műtéten a lausanne-i idegklinikan, és máris pi-pázva üldögel karosszékekben, sőt rövidbe sétálkra is vállalkozik.

TAJVANI Bányászercsétel- lenés. Újabb 25 holttestet hoztak a felszínre, kedden abból a tajvani szénbányából, amelyben a múlt szerdán szerencsétlenség történt. Ezzel az áldozatok száma 76-ra emelkedett. 17 bányász holttestét még keresik. A szerencsétlenséget mindössze ketten éltek túl.

BEFEJEZŐDÖTT SPANYOLORSZÁGBAN az első magyar nyelvtanfolyam. A salamancai egyetemen — igaz csak kísérletképpen — magyar kurzust hirdettek azon spanyolok számára, akik érdeklődést mutatnak országunk történelme, kultúrája, nyelve, élete iránt. Az egyik legregibb spanyol egyetem tanárai és hallgatói közül harmincan jelentkeztek.

(X) EGYÜNK FÍNYOMAT AZ OLASZ KONYHA REMEKEIBŐL! A receptfüzetből megismerkedhet az olasz konyha különleges ételivel, új ízeivel. Próbálja ki a recepteket! Az OLASZ KONYHA RECEPTFÜZET kapható az újságárosoknál!

Hagyományrombolás?

Nyugtalanságom gyökere még október közepére nyúlik vissza. Amikor is — ősi verőfényes déli- lőttön — az egyik zugló palánkon olvastam a plakáton: hómunkásokat vesznek fel. Először csak mosolyogva legyintettem, gondolván: hol van még az ideji hó? De aztán csak nem hagyott nyugton a dolog.

Mert a havazásnak hazánkban nemcsak népi hagyománya, hanem kifejezőesedett zsrnalisztikai ritusa is van. Stílusában és műfajaiban egyaránt. És abban is biztos vagyok, hogy az eseményre nem csak az újságról készül, hanem a nyújas újságolvasó is várja — sőt „elvárja” — a havazásra írott cikkeket. Mégpedig szigorú „forgatókönyv” szerint.

Az első „váratlanul” lehallott óra azon „hidegében” meg kell írni az éleshangú glosszát. Hogy lám a Hivatal — most már Vállalat — ismét nem készült föl. Hogy decemberben (novemberben, vagy amikor leesik) ugyan miért váratlan a havazás? (Ha

szigorunkat némileg enyhíteni akarjuk, jóindulatlan hozzáélcelhetjük: hát kérem télen „hözni” szokott.) Ugyan miért kell székesfővárosunkban (városunkban stb.) a közlekedésnek megbélni, az állampolgároknak bokáig (térdig, lágyéki) taposnia a havat? Ki a felelős a balesetekért (ficam, lábtörés stb.)?

Aztán (másnap, harmadnap, kitar- tott havazás esetén egy hét múlva) színes riport készíten- dő a megfeszített munkáról, a Vállalat és a lakosság hőies erőfeszítései- ről. (Új, pozitív emberi tulaj- donságok ábrázolására is alkal- masak ezek a dolgozatok!)

Végül mikor már ismét meg- indul a forgalom, nem ficamitjá- tóri a lakosság végtagjait (mert végre-valahára felszötké a járdá- kat is) a lezajlott eseményeket összegezzük, elemezni lehet formás cikkeben, publicisztikai írások- ban. És inteni a Vállalatot, hogy jövőre jobban készüljön föl.

Mindezek után gondolja el a

nyújas, a jelzett hagyományos közleményekhez szokott olvasó, hogy mit érezhetett a zugló to- borzó plakát olvastán a hírlapíró? Szinte a fenyegetettség pánikhanga- gultata vett rajta erőt.

Mert a Vállalat — letagadha- tatlan bizonyíték rá — a palánkon közzétett plakát — készült a hó- ra! Lapátosokat toborzott már októberben. Néhány nap múlva pedig az újságokban olyan hír- adások láttak napvilágot, hogy befejezték a hókotrók és egyéb szerzőmunka nagyjavítását. Sőt még újabb nagy teljesítményű gépeket is beszereszték! — Szóval ezeknek már a hó sem hull váratlanul. A Vállalat immár odáig jutott, hogy megfeszített, hőies erőfeszíté- seinek hírlapi dicsérete sem szent előtte!

Habár még él bennem vala- micske remény, attól tartok, hogy ezek — minden konfliktus, minden pátoz nélkül — egyszerűen el akarják takarítani a havat...

Bóday Pál

SZEMÉLYI HÍREK

A pénzügyminiszter

DR. SZANTÓ GERGELY miniszteri- umi főtanácsost, a tanács költség- vési intézmények osztályvezetőjét ki- nevezte a tanács költségvetési főosz- tály főosztályvezető-helyettesévé. 1928- ban született, iskolai végzettsége Eötvös Loránd Tudományegyetem Jogi Kar, szakképzettsége jogász;

DR. KUPA MIHALYI, a pénzügy- kutatási intézet igazgatóhelyettesét kinevezte a költségvetési és költség- vetési főosztály főosztályvezető-helyet- tesévé. 1941-ben született, iskolai vég- zettsége Közgazdaságtudományi Egyet- em, szakképzettsége közgazdász.

A pénzügyminisztériumi államtitkár FARKAS ISTVÁN, a közgazdasági és költségvetési főosztály közgazdasá- gi osztály vezetőjét beosztásából fel- mentette.

Az Állami Bér- és Munkügyi Hiva- tal elnöke

FERENCZI TAMÁST, az igazgatási és költségvetési önálló osztály osztály- vezető-helyettesét osztályvezetővé ne- vezte ki. 1951-ben született, iskolai vég- zettsége Pénzügyi Számviteli Főiskola, szakképzettsége üzemgazdász.

A külkereskedelmi miniszter NOVÁK IVÁNT kinevezte az ipari főosztály főosztályvezető-helyettesévé. 1933-ban született, iskolai végzettsége Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem külkereskedelmi szak, szak- képzettsége közgazda. Kinevezését megelőzően a chicagói külkereskedelmi alkirendeltség vezetője volt;

SZENTMÁRY BELÁT, a fejlődő or- szágok államközi főosztályának fő- osztályvezető-helyettesét beosztásából felmentette;

ABOS BRUNÓT, az ár- és pénzügyi főosztály főosztályvezető-helyettesét felmentette beosztásából és egyidejű- leg kinevezte a fejlődő országok ál- lamközi főosztályának főosztályveze- tő-helyettesévé. 1941-ben született, iskolai végzettsége Marx Károly Köz- gazdaságtudományi Egyetem külkeres- kedelmi szak, szakképzettsége okleveles közgazda.

A külkereskedelmi miniszterhelyet- tes

POVAZSI JÁNOST, az ár- és pénzügyi főosztály osztályvezető-helyet- tesét megbízta az ár- és pénzügyi főos- tály nemzetközi feladatának ellátá- sával. 1941-ben született, iskolai végzet- tsége Marx Károly Közgazdaságtudo- mányi Egyetem külker. szak, ELTE Jogi Kar, szakképzettsége okleveles közgazda, okleveles jogász.

Tanácsi területen történt személyi változások.

A Fejér megyei Tanács TEUBEL GYÖRGYÖT megválasztotta a megyei tanács elnökének. 1927- ben született. Iskolai végzettsége köz- gazdaságtudományi egyetem, szakkép- zettsége közgazda.

A Somogy megyei Tanács

BALOGH ISTVÁNT kinevezte a megyei tanács vb személyzeti és oktatá- si osztálya vezetőjének. 1943-ban született, iskolai végzettsége tudomány- egyetem, szakképzettsége tanár.

A Somogy megyei Tanács elnöke megyei főtanácsosi címet adományozott

DR. VARSZEGI ERZSÉBETNEK, a megyei tanács vb szervezési és jogi osztálya osztályvezető-helyettesének, 1937-ben született, iskolai végzettsége jogtudományi egyetem, szakképzettsége jogász;

KOVÁCS BELA közlekedési osztály- vezető-helyettesnek. 1944-ben született, iskolai végzettsége műszaki egyetem, szakképzettsége közlekedési mérnök.

A Szabolcs-Szatmár megyei Tanács elnöke megyei főtanácsosi címet adományozott

DR. BODNAR LÓRÁNTNAK, a megyei tanács vb egészségügyi osztálya osztályvezető-helyettesének. 1936-ban született, iskolai végzettsége orvostu- dományi egyetem, szakképzettsége szakorvos.

A Zala megyei Tanács kinevezte BEIN GYÖRGYÖT a megyei tanács vb építési és vízügyi osztálya vezető- jének. 1946-ban született, iskolai vég- zettsége közzgazdaságtudományi egyet- em, szakképzettsége közgazda;

KERÉNYI ZOLTÁNT a közlekedési osztály vezetőjének. 1942-ben született, iskolai végzettsége műszaki egyetem, szakképzettsége éptómérnök.

Keszthely város Tanácsa TÓTH ISTVÁNT megválasztotta tá- nácselnöknek. 1942-ben született, iskolai végzettsége műszaki egyetem, szakképzettsége okleveles mérnök.

Budapest I. kerületi Tanácsa TÓTH SÁNDORNE tanácselnököt — nyugállományba vonulásra tekintet- tel — felmentette tisztségéből.

A X. kerületi Tanács BARTA GYÖRGYNE tanácselnököt — nyugállományba vonulásra miatt — felmentette tisztségéből. A tanács SZABÓ KÁROLYT megválasztotta tanács- elnöknek. 1938-ban született, iskolai végzettsége főiskola, szakképzettsége tanár.

A XIX. kerületi Tanács VÉGH ISTVÁNNÉ tanácselnököt — nyugdíjba vonulása miatt — felmen- tette tisztségéből. A tanács FENYVE- SI DEZSÖT megválasztotta tanácsel- nöknek. 1942-ben született, iskolai vég- zettsége műszaki főiskola, szakkép- zettsége üzemmérnök.

Budapest Főváros Tanácsa DR. KATONA GÉZÁT, az igazgatási főosztály vezetőjét és KAPCSOS LA- JOSNET, a testnevelési és sporthiva- tal elnökét — nyugállományba vonu- lásuk miatt — felmentette munkakör-éből.

A tanács kinevezte DR. KRÉME- N JÁNOST a beruházási főosztály veze- tőjének. 1928-ban született, iskolai vég- zettsége műszaki egyetem, szakkép- zettsége okleveles mérnök. DR. SPIGL JÓZSEFET a testneve- lési és sporthivatal elnökének. 1947- ben született, iskolai végzettsége Test- nevelési Főiskola, szakképzettsége ta- nár.

Japán kontra USA

„Bicikli-bérből” autót

Kritikus fázisba érkezett az amerikai Autóipari Munkások Szakszervezete UAW és a gyárak közötti tárgyalás. 1984. szeptember 14-én lejárt a General Motors és a Ford, valamint az UAW-szakszervezet közötti kollektív szerződés, papíron tehát 465 000 dolgozó került bizonytalan helyzetbe. A valódi tét azonban aligha ez. A kérdés: *hogyan tudja az amerikai autóipar versenyképességét a jövőben úgy biztosítani, hogy ez ne járjon egyesült államokbeli munkahelyek elvesztésével.*

Az import súlya

Ha csak a vállalati mérlegeket nézzük, az autóiparnak ritkán ment jobban, mint mostanában. Igaz, hogy 1980—1981-ben összesen 5,5 milliárd dollár veszteséget voltak kénytelenek elviselni, tavaly azonban már 6,3 milliárd dolláros profitallal büszkélkedhettek és erre az évre már 11 milliárdos nyereséget várnak. A gyárak két műszakban termelnek az erős keresletre tekintettel, sok helyütt szombaton is működnek a futószalagok. Normális körülmények között a termelői készlet 60 nap forgalmának felel meg. Mostanában viszont olyan erős a kereskedők nyomása, hogy csupán 47 napnak megfelelő autómennyiség van a detroiti raktárakban.

Igaz persze, hogy az amerikai autóipar számára jelentős könynyedséget jelent, hogy az elmúlt három évben a japán autók piacra dobható mennyiségét „önkéntes alapon” évi 1,84 millió darabban maximálták. Ennél a kvótánál nincs kizsákmányolási probléma, a Toyota, Nissan és társai termékéi iránt ennél jóval nagyobb is lenne a kereslet. Azonban a mennyiség — és ezzel az elérhető piaci részesedés — be van határolva. Az importált autók súlya a teljes értékesítésben tavaly 21 százalékos volt, ez mintegy kétszerese a hetvenes évek elején regisztráltak, több azonban a kontingens következtében aligha lehetett. Senki sem határozta meg viszont adminisztratív úton azt az árat, amit a japán autógyárak kocsijáikért az USA-piacon felszámíthatnak és az import árszintjét a helyi szállítókknak is figyelembe kellett venniük. Ha ugyanis a GM, Ford, Chrysler és American Motors nem versenyképes áron dobta volna piacra kocsijait, hanem jóval magasabb szinten, ez alighanem örökre tönkretette volna az amerikai autógyártás hírnevét. Igaz ugyanis, hogy a fogyasztó nem válogathatott volna korlátlanul a japán kocsikban, hisz a hírhedt kvóta előbb-utóbb betelik. A dühös vásárló azonban nyugodtan fordulhatott volna a Volkswagen-céghez — itt ugyanis nincs kontingens — vagy pedig írhatott volna levelet képviselőjének, kezdeményezve a kuncsaftokat megkárosító hazai autóipar védelmének megszüntetését, a japán kvóta teljes feloldását...

Japán árszinten viszont az amerikai autógyárak a legtöbbször képtelenek voltak nyereséggel gyártani. A Ford például azt állítja, hogy a tavaly az USA-ban piacra dobott 343 000 darab Ford Escorton kivétel nélkül csak vesztett, mivel az árban képtelen volt elismertetni azt a 2600 dolláros különbséget, mellyel a japán konkurencia egy hasonló modell olcsóbban állít elő. A General Motors pedig az idén már 19 000 kiskocsit fog importálni a japán Suzuki-tól, hogy aztán Chevrolet Sprint márkával az Egyesült Államokban forgalmazza őket. A vállalat terveiben — hiszen a Sprint jól megy — konstrukció kiszélesítése szerepel, nemsokára már évi 100 000 Sprint

— pontosabban Suzuki — érkezne be 200 000 hasonló kategóriájú Isuzu és 80 000 dél-koreai Daewoo-jármű mellett. Detroit vezetői szívesen mutatják ki, hogy az autóipari órabérek Japánban csak a felét, Dél-Koreában pedig éppenséggel a tizedét teszik ki az USA-átlagnak. (Mire a szakszervezeti vezetők Walter Reuther-t, az UAW volt elnökét idézik, ki úgy vélte, hogy ahol az autóiparban csak „bicikli-szintű” béreket fizetnek, ott maga az autógyártás is csak „bicikli-színvonalú”).

A probléma az amerikai szakszervezet számára azonban égető. 1978-hoz hasonlítva ma az USA-autóiparban 23 százalékkal kevesebben dolgoznak és ha a kiskocsik előállításának „kihelezése” folytatódik, úgy ezt további munkahelyek sínnyik meg. Márpedig a prognózisok szerint éppen erre lehet majd számítani. 1994-re így a General Motors, Chrysler és Ford márkajelével ellátott és az USA-ban forgalmazott autókban már 22 százaléka lesz ténylegesen import vagy jó részét importált részekből összeszerelt, a fennmaradó 78 százalékból is lesz 10—15 százalékos importtartalom. Az amerikai beszállítók egy részében sem lesz sok öröme a szakszervezetnek, a gyárnak ugyanis az olcsóbb munkabérek miatt szerződéseik egy részét olyan cégeknek kívánják adni, ahol érdekképviselő nem működik és így nem kell kollektív szerződést kötni.

Sztrájkot nem hirdettek

A dilemma az, hogyan védheti meg a szakszervezet tagjai munkahelyét anélkül, hogy ne veszélyeztesse egyidejűleg a munkáltatók versenyképességét, nyereségét. A kollektív szerződés megújítását célzó tárgyalások már hosszú ideje folynak. A múltban a viták jórészt az alapbérek emelésének mértékétől, nyereséges termelés esetén az osztzkodásról és a vállalati nyugdíjformáról folytatók. Ezek a kérdések az idén is napirendre kerültek, azonban a felek számára élesebben mégis más problémák tűntek. Az UAW ugyanis azt követelte, hogy az autógyárak a kollektív szerződésben vállaljanak kötelezettséget arra, hogy bizonyos határon túl nem fokozzák külföldi eredetű gépkocsik és alkatrészek behozataltát. Ugyancsak „a listán” volt az, hogy az UAW-nak szinte vétőjoga legyen a vállalati beruházási tervek, opponálva akkor, ha a vezetés a helyi dolgozók kárára kíván inkább tengerentúlon fejleszteni. Az autógyárak minderről természetesen hallani sem akartak, az alapfizetések javítására tett javaslataik is elmaradtak alaposan a szakszervezet követelése mögött. Az UAW persze arra is emlékeztetheti tárgyalopartnereit, hogy 1982-ben a megkötött kollektív szerződésekre készített 3,5 milliárd dollár értékben engedményt, hogy a kritikus helyzetben az autógyárak bérköltségszámláját mérsékelje. A sor most a gyárakon van, hogy javuló mérlegük alapján visszadják a szakszervezetnek „kamatosztul” az 1982-es koncessziót. Detroit viszont azzal védekezik, hogy a szép nyereség csak az érem egyik oldala, hisz csak 1980—1981-ben 24 milliárd dollárt költöttek fejlesztésre és ezt az összeget is vissza kell nyerniük.

A jelek szerint azonban a szakszervezet is tartott attól, hogy a munkabeszüntetés végső soron kettétörheti az autóipari fellendülést. Nem okozott ezek után meglepetést, hogy 1984. szeptember 14-e már jóval elmúlt, sztrájkot mégsem hirdettek. A tárgyalások folytatódhatnak, a feleknek azonban cseppet sincs könnyű dolguk.

Gonda György — Szentgáli Péter

Üzlet vagy műhely?

Amit tilos árulni a kisiparosnak — A jogi osztály nem tud a peres ügyekről

A közelmúltban az Ipari Minisztérium elvi állásfoglalást adott ki a kisiparosok értékesítő tevékenységéről. Ennek leglényegesebb passzusa: a kisiparos tevékenységében elsődlegesen és döntően az ipari tevékenységnek kell érvényesülnie, s ehhez képest csak másodlagos lehet a kereskedelmi tevékenység.

Minthogy a dolog logikája kikérdhetetlen, s az idevágó rendeletek korábban is ilyen értelemben szabályozták a kérdést, megérdeklődtük dr. Szabó Györgytől, a Kisiparosok Országos Szervezete jogi főosztályvezetőjétől, mi indokolta az elvi állásfoglalás kiadását, s ez milyen változásokat hoz a jövőben.

— Az elvi állásfoglalással mi a magunk részéről egyetértünk, és várhatóan semmilyen változást nem hoz. Pusztán egy útmutatót ad az illetékeseknek, vitás kérdésekben, hogyan kell értelmezni az érvényben lévő rendeleteket.

Új órát nem

— Am az értelmezésnek, úgy tűnik, nagyon is tág teret nyitnak ezek az elvont kategóriák: elsődleges, másodlagos, alárendelt.

— Hadd idézzem az állásfoglalásban említett példát. A kisiparos túl azon, hogy az iparjogositványban megjelölt tevékenységet folytat, forgalomba hozhatja az általa előállított vagy kijavított terméket, valamint ennek alkatrészeit és tartozékait. Ez utóbbi kettő azonban csak kiegészítő jelleggel kerülhet értékesítésre, mivel ez már kereskedői tevékenységnek minősül. Így például az órák árusíthat óraszíjakat, óralánccokat, de már nem vehet át értékesítésre új órát. A KIOSZ regóta szorgalmazza, hogy a kisipar-ról szóló rendelkezések hatályát bővíteni kellene, s éppen a lakosság jobb ellátása érdekében a kiskereskedői és kisipari tevékenység merev szétválasztását meg kellene szüntetni.

— Csakhogy, nagyon is félok, hogy ez esetben a 130 ezer kisiparos ahelyett, hogy az áruvá-lasztékok bővítését, kereskedőként csak tovább osztja a meglévő, amúgy is kevés árut. Ezzel óhatatlanul is bepréselné a hiánnyal jellemezhető piacra a korrupciót és a spekulációt, minthogy a kurrens termékhez valahogy hozzá is kell jutni. S végső soron ennek az árat a fogyasztónak kellene megfizetnie...

— Ezt a véleményt én nem osztom. Magánkereskedelmi tevékenységre jogosítványt — ha ennek törvényes előfeltételei fennállnak — kiadnak. Tehát nem a kisiparosok kereskedelmi tevékenysége okoz ilyen problémát. Ennek ellenére az illetékes állami szervek ezt a gondolatot egyelőre elvetették. Sőt, a Legfelsőbb Bíróság a kisipari törvényben biztosított jogokat is szűkíteni, szigorítani kívánta, mivel — idézem az Ipari Minisztériumhoz írt levelüket — „a bíróságok előtt folyamatban lévő büntetőügyekben több esetben tapasztalták, hogy a kisiparosok az ipar gyakorlatára vonatkozó jogszabályokban biztosított tevékenységi kört messze túllépve folytatnak a kereskedés fogalma alá eső tevékenységet. Az állami kiskereskedelmi szervektől nagy mennyi-

— Anélkül, hogy közvetlen kapcsolatuk, információik lennének a tagság problémáiról?

— Vannak információink! Nem mindig közvetlen formában, de kapunk jelzéseket az adott területről, az alap- és középszervezeteiktől, sok lakossági panaszlevél is tájékoztatást nyújt, van jogi tanácsadásunk és végső soron, a társosztályok is tájékoztatnak bennünket a különböző ügyekről.

— És a kisiparosok? Ők nem kérik segítségüket?

— Polgári peres ügyekben, büntető ügyekben ritkán. Az igazat megvallva, mi magunk sem igen mozdulunk pusztán ilyen esetekben, hiszen elképzelhető, hogy a sértett kisiparos nagyon is egyoldalú képet fest a helyzetről, és mi közvetlenül nem is avatkozhatunk be a peres ügyekbe. Ezt nekünk a jogtanácsosokról szóló törvényerejű rendelet nem teszi lehetővé.

— Mi csak egy ilyen esetről tudunk.

— Szemben a Legfelsőbb Bírósággal, amelyik több esetről beszél?

— Elképzelhető, mivel mi nem mindig szerzünk tudomást a peres ügyekről.

— Ez hogyan lehet? Ön innen, a KIOSZ jogi főosztályának vezetői székéből, nem látja az Önök által képviselt tagság peres ügyeit?

Ítélet után

— Nem! Tudniillik, hivatalos úton nem értesülök rólok. Legfeljebb az újságokban olvasom, hogy egyes kisiparosok ellen büntetőjogi eljárás van folyamatban. A bíróságok ugyanis a kisiparosok ellen hozott ítéleteket nem kötelesek elküldeni a KIOSZ-nak. Kértük ugyan, hogy megkaphassuk ezeket a határozatokat, de az Igazságügyi Minisztérium azt válaszolta, a bíróságok oly fokozat leterheltek, hogy ezzel nem akarják feleslegesen is fászsítani őket, amúgy is sok helyre kell elküldeni a papirokat. Így aztán egy-egy ügyről legfeljebb csak akkor értesülünk, ha már megszületett az elmarasztaló ítélet, s azt elküldik az illetékes tanács ipari osztályának, ahonnan aztán végül minket is értesítenek, hogy az érintett kisiparos ipari jogosítványát bevonnák.

— De akkor mivel foglalkozik a KIOSZ jogi főosztálya, s egyáltalán, hogyan tudják betölteni érdekvédelmi szerepüket, ha nem tudják ki, kit és miért támad?

— Nos, a hangsúly itt nem annyira a személyes védelmen, hanem az érdekképviselésen van, jogszabályokat véleményezünk, javaslatokat teszünk általunk szükségesnek ítélt változtatásokra.

Autók napenergiával

Napenergiával működő autót fejlesztettek ki kínai mérnökök. Hupej tartományban: a háromkerékű kocsik maximális sebessége mindössze 20 kilométer óránként. A napautó súlya igen csekély — 159 kilogramm —, mert könnyű alapanyagokból üvegszálból, alumíniumból és műanyagból készült. Az autó teljesen csaknem háromezer apró napelem gyűjti az égből jövő energiát.

Romboló robotok

Forradalmasítják a hajóroncsok feldarabolásának nehéz munká-

— Eddig a beszélgetés és ehhez már csak néhány személyes megjegyzés kívánkozik. Nehéz ügy tisztességesnek maradni, ha az ember nem érzékeli kellőképpen a törvény vagy az erkölcs korlátait. Hagyjuk ki a játékból a nyilvánvalóan bűnöző iparosokat. De a többenél is elképzelhető, hogy csak szerencse kérdése, korlátlan innen vagy túl reked a maszek. Mert minek minősítsük azt a kisiparost (erről az esetről tud a KIOSZ), aki autógumikat szerzett be és szerelt fel megfelelő fizetség fejében? Vajon az autógumi ez esetben alkatrész vagy értékesített áru, amelyhez kényszerrel mellékelte szolgáltatását — tudniillik, hogy felszerelte? Jobb lenne, ha a vevő egyszerűen külön gumit vásárolna és aztán menne a maszekhoz felszereltetni? Aligha.

Elv és gyakorlat

Ugyanakkor az árualapok felesleges elaprózását sem néznék jó szívvel. Vajon mi tartja a pusztá félelmen kívül a „tisztesség korlátain” belül a maszekot, ha úgy látja, hogy csak ő nem árusíthat a boltjában egyéb cikkeket, ugyanakkor az órásszövetkezet pultjai telis-tele vannak elektronikai műtűirőkkel, az AFOR-kutak gumibroncsokkal. Honnan tudja, hol a határ, ha ezt nem jelzi egyértelmű vonal? S végül, most elviekben ugyan minden jog tisztázódott, de mit nevezünk másodlagos tevékenységnek, s ha a lelassult gazdaságban csökken az ipari, s ezáltal relatíve megemelkedik a kereskedelmi tevékenység súlya? Összegezve: vajon ugyanaz az akadálypálya lett kijelölve a magánkisiparnak, mint az állami iparnak?

Vanicsek Péter

HORIZONT

ját azok a robotok, amelyeket a Nippon Sempaku Kaihatsu nevű japán cég fejlesztett ki: a gépek emberek 120 óra alatt ízeire szednek szét egy-egy óriás tartályhajót. Lángvágóikkal négyszerte gyorsabban keresztülrágják magukat a hajótesten, mint az emberek: míg hagyományos módszerekkel száz ember félévi munkáját igényli a hajóroncsok szét-szedése, s az csak erre a célra kialakított dokkban végezhető, a nyolcfős robotbrigád 32 ember irányításával 5 nap alatt elvég-

zi a munkát, akár a nyílt tengeren is. A romboló „robot-sztag” több mint hatszáz ezer dollárba kerül.

A fejlődő világ támogatása

Növeli a fejlődő világ támogatására fordított kiadásait az NSZK. 1985-ben Bonn 6,6 milliárd márka fejlesztési segítyt nyújt a harmadik világbeli országoknak, ez 3,1 százalékkal lesz több az ideinél — közölte Jürgen Warnke gazdasági együttműködési miniszter. A legtöbb támogatáshoz (1,6 milliárd márka) Afrika jut, az éhínség fenyegette száharai országok például 500 millió márka segítyben részesülnek.

Szovjet írók magas kitüntetése

Csernyenko köszöntötte a kitüntetetteket

Magas kitüntetéseket nyújtott át csütörtökön Moszkvában szovjet írók egy csoportjának Konsztantyin Csernyenko, az SZKP KB főtájkára, a Legfelsőbb Tanács elnökségének elnöke.

A kremlbeli ünnepségen a Lenin-rendet, valamint a Szocialista Munka Hőse címet jelképező „Sarló és kalapács” érdemremet vehette át Georgij Markov, a szovjet írószövetség első titkára.

Lenin-renddel tüntették ki továbbá Anatolij Ananyjev, a Nagy Honvédó Háború eseményeit megörökítő írásiért, Anatolij Ivanov, Szergej Szartakov írókat, valamint Mihail Hrapcsenko irodalomtörténest.

A kitüntetések átadásakor Konsztantyin Csernyenko és Georgij Markov mondott rövid beszédet. (MTI)

Nemzetközi Lenin Békedíj

Az elsők közt volt Joliot-Curie

Harmincöt évvel ezelőtt alapították a Nemzetközi Lenin Békedíjat, amelyet, mint ismeretes, a népek közötti barátság erősítéséhez, a háború megakadályozása elleni harchoz való kiemelkedő hozzájárulásért adományoznak.

Ebből az alkalomból nyilatkozott Nyikolaj Blohin akadémikus, a Nemzetközi Lenin Békedíj-bizottság elnöke. A tudós rámutatott, hogy a díjat a világ bármely országának állampolgára megkaphatja, függetlenül attól, hogy milyen politikai nézeteket vall, hogy milyen pártállású, vagy hogy milyen vallási meggyőződésű. A legfőbb feltétel az, hogy a kitüntetett járuljon hozzá a békéhez, illetve a háború megakadályozá-

sáért vívott harchoz, valamint a népek közötti barátság erősítéséhez.

A díj első tulajdonosai között olyan néves személyek szerepeltek, mint a francia tudós, Frederic Joliot-Curie és Paul Robeson amerikai művész, közéleti személyiség. A díjjal járó aranyjelvény viselői közé tartozott a többi között Salvador Allende, a meggyilkolt chilei elnök és Pablo Picasso világhírű spanyol festő. A világon eddig ötvennyolc országból százötvenen kapták meg a magas elismerést.

A nemzetközi Lenin Békedíjat két évenként ítéli oda, május 1. előestéjén. (MTI)

Opera, könyvtár, egyetem

Kulturális, oktatási beruházások

Az 1984-es népgazdasági terv a nehezebb gazdasági viszonyok ellenére is — fokozott figyelmet fordított az oktatás, valamint a kulturális területek fejlesztésére: a művelődési tárca beruházásai mérséklődtek ugyan, ennek ellenére több jelentős fejlesztés fejeződött be az idén.

A kulturális nagyberuházások közül ez évben ért véget az Operaház rekonstrukciója. A műemléképület teljes külső- és belső felújítása a jólszervezett munka eredményeként eredeti határidőre, a jóváhagyott költségekben belül készült el. Jó ütemben halad a budavári palota helyreállítása: nemrégiben megkezdődött az Országos Széchényi Könyvtár új otthonának elfoglalása, és befejezéséhez közelednek az ásatásokkal és a várfal-kiegészítésekkel kapcsolatos munkák is. A

nagyberuházások között ugyan csak befejeződött a Népművelési és Közművelődési Információs Központ építése is Budapesten, a III. kerület Harrer Pál utca 2. szám alatt.

A felsőoktatás beruházásai közül elkészültek az idén a Miskolci Nehézipari Egyetem és a debreceni KLTE új oktatási épületei, valamint a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem új, több mint 500 személyes kollégiuma. Folytatódtak az ELTE látványos épülettömbjének előkészítő, valamint a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem rekonstrukciós munkálatai; a tervek szerint a jövő év szeptemberétől a hallgatók az épület két-harmadát és az új menzát már használhatják. Jövő év közepére várható az ELTE Szerb utcai épületének befejezése is. (MTI)

Évente hetvenhét kiló

Kiegyensúlyozott húsellátás

A húsipar az idén is kiegyensúlyozott ellátást biztosított, a tervezettnél megfelelő mennyiségű áru került a boltlátkozatba, bár a minőséggel kapcsolatban adódtak kifogások: az eredményekről és a gondok megoldásának lehetőségeiről nyilatkozott Faludi Endre, az Állattudományi és Húsipari Tröszt vezérigazgatója az MTI munkatársának.

— Az egy főre jutó hústermelés magas hazánkban, nemzetközi összehasonlításban ebben az első öt ország között vagyunk — mondotta. — Kedvező egy másik eredmény is: az idén egy-egy magyar állampolgár már több mint 77 kiló húst fogyasztott. Ennek hozzávetőleg felét az állami ipar adta, természetesen a mezőgazdasági termelők közreműködésével. A fogyasztás szerkezetében nagyobb változás nem következett be, a forgalomba hozott hús 70–80 százalékát továbbra is a sertéshús teszi ki. Az állami ipar közel 9 millió sertést vett át és dolgozott föl 1984-ben, az állomány fele a kistermelőktől származott. Az eredményeket értékelte, hogy néhány éve ez a szám még az országos termelést jelentette. Az iparág az export előirányzat teljesítéséért is nagy erő-

szítéseket tett; az elmúlt évinél több árut küldött külföldre, ám a korábbinál is alacsonyabb világgiazi árak következtében a többletáru gyakran az áresés elensúlyozására sem volt elegendő. Mindent egybevetve azonban az ágazat sikeres évet zárt.

A bontott hús, az úgynevezett tokehús minőségét, bár nem nagy számban, de éri kifogás. Az ipar kész arra, hogy az eddigi gyakorlattól eltérően ne felsértéseket küldjön az üzletkebe, hanem feladott árut. A kereskedelem ezzel a lehetőséggel mindeddig nem élt. Nem arról van szó, hogy a vágóhidakról kikerülő valamennyi szállítmány „kidolgozása” hibátlan, ám az üzletekben a bontás során el kell távolítani a nem szabványos zsiradékot.

Az ipar jövőre — ez a már megkötött jövő évi termelési szerződésekből is lemérhető — továbbra is zavartalan belföldi ellátást tud biztosítani. Remélhetően erőfeszítéseink, közösen a mezőgazdasággal, és a belkereskedelemmel, illetve saját területünkön sikeressé teszik majd a minőség javítását szolgáló kezdeményéseinket is — mondotta befejezésül Faludi Endre. (MTI)

KÖZÉLET-DIPLOMACIA

Losonczy Pál üdvözlő távirata

Losonczy Pál, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke táviratban üdvözölte Henryk Jablonskit, a Lengyel Népköztársaság államtanácsának elnökét 75. születésnapja alkalmából.

Kitüntetések

Az Elnöki Tanács Sági István-nak, a munkásmozgalm régi harcásának, az MSZMP Központi Bizottsága Párttörténeti Intézete nyugdíjas társadalmi munkatársának, 70. születésnapja alkalmából, mintegy felévszázados munkásmozgalmi tevékenysége elismeréseként a Szocialista Magyarországi Érdemrend kitüntetését adományozta. A kitüntetést Aczél György, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára csütörtökön adta át.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa eredményes munkásságuk elismeréséül nyugdíjba vonulásuk alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetésben részesítette Halmi Tibort, a Fővárosi Sütőipari Vállalat vezérigazgatóját, Nagy Sándort, a Fővárosi Filmforgalmazási és Moziüzemi Vállalat igazgatóját, Rostás Lászlót, a budapesti KÖZÉRT Vállalat igazgatóját és Sárai Józsefet, az Észak-Budai Vendéglátóipari Vállalat igazgatóját. A kitüntéseket Szépvölgyi Zoltán, a Fővárosi Tanács elnöke csütörtökön a Városházán nyújtotta át.

Megemlékezés

Ladislav Novomeskýről

Születésének 80. évfordulója alkalmából budapesti (VII. Szérvetség utca 30/a számú) szülőházának falán csütörtökön megkoszorúzták Ladislav Novomeský szlovák költő, publicista politikus emléktábláját.

A munkásságával a magyar és a szlovák nép barátságát erősítő költő kétnyelvű emléktáblájánál a Művelődési Minisztérium nevében Rátkai Ferenc miniszterhelyettes koszorúzott. Elhelyezte koszorúját a költő emléktáblájánál Ondrej Durej, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság budapesti nagykövete is. A Magyar Írók Szövetsége nevében Hubay Miklós elnök és Jovánovics Miklós főtájkár helyezte el a megemlékezés virágait.

Kelendő a gyapjúszövet

Az idén a hazai és a külföldi piacon egyaránt megnövekedett az igény a pamut és a gyapjúfonalnak, valamint az ezekből készült szövetek iránt. A textilgyárak ennek megfelelően főként e cikkekben bővítették termelésüket, amely összességében — folyó áron számítva — 9,3 százalékkal nőtt a tavalyihoz képest.

A textilipari vállalatok az igények növekedésére gyorsan reagálva jelentősen, csaknem 30 százalékkal növelték konverzionális elszámolási exportjukat. A korábbinál lényegesen több gyapjúszövetet, női ruha készítésére alkalmas kelmét szállítottak. Elsősorban a felett tőkés országokba. A szocialista országoknak eladott termékek mennyisége is nőtt, a tavalyihoz képest 7,4 százalékkal. Főleg a jó minőségű kötött árak és női ruhászövetek voltak kelendők. A belföldi vásárlászték új termékekkel bővült, de néhány cikk — például a batizst és a kord — időnként hiányzott az üzletekből. (MTI)

Pályázati felhívás

A Tudományos Minőség Bizottság pályázati felhívást adott ki az 1985. évi belföldi és az 1986. évi külföldi tudományos továbbképzési ösztöndíjak elnyerésének felvételéről. A pályázati felhívást a TMB titkárságán, az esztergomi dékán hivatalában, a Kutatóintézetekben, a nagyobb vállalatok igazgatóságán és a minisztériumok személyzeti és oktatási főosztályaiban lehet beszerezni. A pályázatok benyújtásának határideje 1985. február 15. (MTI)

Háromezren a karácsonyfa körül

Ünnepség a Parlamentben

Az Országház kupolacsarnokában ezen a karácsonyon is kigyútlak a gyertyák a zöld fenyőfán. Kedden délelőtt kezdődött, és két napig tart az ünnepi program, amelyre négy csoportban összesen mintegy háromezren kisdobost és úttörőt — a gyermekmozgalmakban kitűnt pajtásokat — hívtak vendégül. A főműsor keretmeséjéül ez alkalommal is hazai és a más országokbeli karácsonyi szokások szolgálnak, az ünnepség alapfogalata pedig a gyermekek és a jóakarató emberek közötti összekötő szeretet, s ami még ennél is drágább: a béke.

Az ünnepség idején a kupolában felállított alkalmi postahivatal — úttörő-vasutasok közreműködésével — megannyi képeslapot továbbított szerte az országba,

hírül adva, megint békés, boldog karácsonyt töltöttek a gyerekek az Országházban. Az első napi műsor végén ismét szárnyra kelt a gyerekek dala: „Te szép zöld fenyő, köszöntünk mi téged, hozz örömet mindnyájunknak és boldog új évet!”

A Magyar Úttörők Szövetsége országos elnöksége Hadics Lászlót, a Fővárosi Operettszínház művészt Gyermekekért kitüntetésben részesítette, abból az alkalomból, hogy az idén huszonötödikször öltötte magára Télijelmét a parlamenti ünnepségen. A kitüntetést kedden az Országházban, az úttörők fenyőünnepségén adta át Csizmár Gábor, a Magyar Úttörők Szövetsége budapesti elnökségének elnöke. (MTI)

Útépítések

Jövőre elkészül a Körös-híd

A korábbi évekhez képest az idén csökkent az útépítések fordítható pénzüssége, másfél milliárd forint jutott az országos utak fejlesztésére. A cél inkább az volt, hogy ne romolják tovább az utak állapota; ezért útfenntartásra 4,5 milliárd forintot fordítottak. 1980 óta számítógépes út-adatbank segítségével határozzák meg és döntenek el, hol kell feltétlenül javítani az út állapotán. A szűkebb pénzforrások elosztása azóta pontos adatokon alapszik.

Az idén az országos úthálózatból 480 kilométeren megerősítették a régi burkolatot (1983-ban még több mint 670 kilométeren végezték el ezt a munkát). Ösz-

szesen négy és fél kilométeren szélesítették négy nyomtávúra egyes utakat: a 3-as főút győnyösi bevezető szakaszát, a 44-es utat Békéscsabánál, valamint a 8-as utat Körömennél.

1985-ben továbbra is körültekintően kell az útfelújítási öszségeket felosztani, mert csak kevés számú beruházásra lesz mód. Jövőre nem kezdődik új beruházás, de folytatják az M1-es Bicske és Herceghalom közötti szakaszának építését, a leendő M3-as autópálya egyelőre két nyomsvájt adják át, a fővárostól Örkényig. Bezáródik a 8-as út veszprémi déli gyűrűje, s elkészül a Kettős-Körös-híd. (MTI)

A Balázs Béla Stúdió filmjei

A Balázs Béla Filmstúdióban készülő alkotások közül több befejezés előtt áll ezekben a napokban. Utómunkálatainál tart Tényi István Emlékművek című alkotása, amely a II. világháború emlékműveinek bemutatásával tesz hitet a béke mellett.

Balog Gábor rendezte a Helyzet című dokumentumfilmet, amely a Budapesten élő emberek életkörülményeit vizsgálja. A Spirál II. című kísérleti film trükkfelvételei jelenleg folynak. Maurer Dóra produkciója strukturalista

vizsgálódás egy vonat elejére rögzített kamerával. Vajda Péter Veszett kutyák című tanulmányfilmjének utómunkálatai is jelenleg folynak.

Erdély Miklós Tavasz kivégzés című kaffkai hangulatú filmjét is ezekben a napokban vágják a stúdióban.

Asszociációs tánc címmel készült Timár Péter mágikus képsorokat felvonultató kísérleti filmje. A produkciók jelenleg folynak a trükkfelvételei. (MTI)

A L'Unitá a merényletről

Robbantás az alagútban

Most az a legfőbb feladat Olaszországban, hogy biztosítsák az intézmények és az állami szervek megfelelő működését — szögezi le csütörtöki számában az Olasz Kommunista Párt lapja, a L'Unitá a Nápoly—Bologna vonaton elkövetett robbantás merénylet tanulságairól szólva.

Mint ismeretes, tizenhét halálos áldozatot követelő merénylet zavarta meg vasárnap este a karácsonyi ünnepek kezdetét Olaszországban: robbanás történt a Firenze és Bologna közötti vasútvonalon egy alagútban, amelyen éppen a Nápoly—Milánó gyorsvonat haladt át. A jelentések szerint tizenhét holttestet találtak a tett színhelyén, több tucat sebesültet szállítottak a bolognai kórházba, sokuk állapota súlyos.

A L'Unitá cikkírója — ellentétben számos olyan nyilatkozattal, amely a merénylettel kapcsolatban „nemzetközi” nyomokat vél felfedezni — kifejezetten a belső olasz helyzetet állítja a középpontba. Legfőbb kérdésnek azt tekinti, hogy megfelelően működnek-e az állami szervek, vagyis, hogy ezek hűek-e az államhoz. Emlékeztet arra, hogy az utóbbi évtizedekben a maffia, a bűnözők és a terroristákat gyakran felhasználták politikai célokra, vagyis arra, hogy ezek indulatokat szítva, feszültségeket

keltve bizonyos pillanatokban visszahassanak a hatalmi-politikai erőviszonyokra.

Az olaszoknak világos választ kell kapniuk, biztosnak kell lenniük abban, hogy az illetékes szervek határozottan, lelkiismeretesen, hozzáértően, s — ami a legfőbb — mindenfajta függőség nélkül járnak el majd — állapítja meg a cikk írója.

Bolognában gyászszertartást rendeztek a merénylet áldozatainak emlékére, s ezen Pertini államfő is jelen volt. A misén részt vett az ország politikai vezetésének, a politikai életnek számos magas rangú képviselője, így Nilde Iotti, a képviselőház elnöke, Oscar Luigi Scalfaro belügyminiszter, Forlani miniszterelnök-helyettes, s a főbb politikai pártok vezetői. A ravatalokat nem állították fel a templomban, mivel az áldozatok családtagjai lakóhelyeiken kívánják megrendezni a temetési szertartást.

Bettino Craxi miniszterelnök csütörtökön Nápolyban beszélt a helyi tartományi, megyei és községi tanácsok által rendezett tiltakozó gyűlésen. A vasárnap esti merénylet éppen Nápolyt sújtotta a legnagyobb mértékben. A kormány teljes mértékben kész együttműködni a nyomozást folytató illetékesekkel — hangsúlyozta a miniszterelnök. (MTI)